הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

http://www.haaretz.co.il/captain

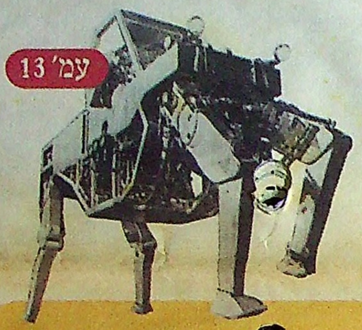
גיליון מס' 73 28.7.98

לא עוד עברית הפוכה

מכון התקנים מודיע: בתוך חודש נכריז על התקן החדש לעברית באינטרנט, התקן הלוגי. מה זה אומר, ואיך נערכים? עמ' 8

עמ' 13

רובו[illegible]ם בשלט־רחוק

הכפר הגלובלי כבר פה?

השפה האנגלית היא כבר לא השפה העיקרית של האינטרנט, והאמריקאים הם כבר לא רוב המשתמשים. מה זה אומר, ואיך נערכים? עמ' 12

עמ' 7

דו"ח אמין

מפתח הגנבים הגדול בעולם

עמ' 4: טוב יותר מקוייק 2? עמ' 6: היועץ הממשלתי הצעיר בעולם

עכבר הכפר

יצא לי "כשהתחלתי לכתוב, לא היה לי מושג על התהוותו של האי־נטרנט. היתה לי פשוט הרגשה שאם יש הרבה מחשבים קטנים יחסית, אנשים ימצאו דרך לחבר ביניהם, וזה יביא ליצירת מרחב משותף בינ־לאומי. כששלחתי את כתב היד, אני זוכר שדאגתי אם הרעיון הזה אינו טריוויאלי וברור מכדי להיות מדע בדיוני" (ויליאם גיבסון, מהרהר על כושרו הנבואי).

ברוח טובה "האתר הכביכול רשמי שלי לא קשור אלי בכלל. אבל במקום להתרגז ולנסות לעצור אנשים כאלה, אני מעדיף פשוט לבקש מהם להיות יותר הוגנים כלפי קהל המבקרים שלהם, ומאחל להם מזל טוב" (מארק המיל, על אתרי מעריצים).

סכיזופרניה "כשנפלתי מהסוס במהלך צילומי 'זינה', שברתי את האגן ולא יכולתי לזוז. זאת היתה הפעם הראשונה שנכנסתי לאינטרנט לא דרך הערוצים המקובלים. עשיתי טעות והצטרפתי לדיון על 'זינה'. בהתחלה היססתי, ואנשים שם חשבו שאני מישהו נורא ביישן שגם מקליד לאט. היה עלי לחץ להביע את דעתי, ויצא שהתבדחתי על זה ש'זינה' היא לא דמות אמיתית. אנשים בחדר הצ'אט הזדעזעו והגיבו נורא בחריפות. החרימו אותי ועזבו אותי לבד בחדר" (לוסי לולס, "זינה", על יחסי התק־ך־וקת עם מעריציה).

עתידנות "הקשר בין הפריצה לבין החשוד שלפנינו נוצר ברוח הקידמה – באמצעות האינטרנט... בעניין זה יש לשבח את המשטרה, שאינה קופאת על שמריה, ואף מעודכנת במידע הנמסר באינטרנט, בבחינת לא ינום ולא יישן שומר ישראל" (השופטת יהודית שבח, "הארץ" 22.7.98).

אותו כוח, אותו מוח, ורק הפיגורה אחרת לגמרי: מחשבי רוק סיטי, המבריזים שהם מחשבי הרוק'נרול הראשונים, מוכיחים כי העתיד אינו ארוז בהכרח בקופסאות מרובעות בגווני האפור־בז'־שחור. חברת המחשבים האמריקאית סנדה מפתחת בימים אלה מחשבים זולים במיוחד, הארוזים במארזי אלומיניום קובייתיים קטנים ומופעלים באמצעות מקלדת אלחוטית. בתוך הקוביות, שלכאורה מרחפות מעל שולחן הכתיבה, בגרסה השחורה המעוטרת, הצבעונית המקושקשת או השקופה לחלוטין, מסתתרים מעבדי פנטיום 200 או 250 מגהרץ, מודם 56K, וכל המצרכים הנוספים הדרושים לתפעול של מחשב מולטימדיה היפר־אקטיווי, והמחיר, בלא צג – קצת פחות מ־1,000 דולר.

http://www.rockcity.com

מה קורה ליחסי חברות כשהם עוברים לפסים מקוונים? מה השינוי שהביאה הרשת ביחס לידוענים? מה חשיבותו של מכשיר הווידיאו? איך זה לחיות בסייברספייס? מהו טקסט? מהו היפרטקסט? מי זה קפטן אינטרנט? איך תיראה הטלוויזיה בעוד שלושים שנה? מהם אתרי התרבות הדיגיטלית הטובים ביותר? מהי תרבות דיגיטלית? אינטרנט וחופש הביטוי, אינטרנט וזהות מינית, אינטרנט ואינטרנט ואינטרנט.

פורום "קפטן אינטרנט", שנפתח לפני כשבועיים, הפך את הקפטן שלכם מאדם מאושר, לאדם מאושר הרבה יותר. אין יום שהוא לא נכנס לפורום הקרוי על שמו ומבלה שעות ארוכות בקריאת ההודעות והוויכוחים, שמח במיוחד לגלות מחדש את חדוות הוויכוח, את ההנאה שבטיעון בנוי למופת, את הסיפוק בלשאול שאלה ולקבל תשובה.

ומה שהכי משמח את האיש עם השפם זו העובדה שהכל מתנהל באווירה שקרובה הרבה יותר לבית קפה מאשר לשיעור באוניברסיטה. הוא אוהב את ההבדל בין הוויכוחים המרים של אמצע השבוע, אל מול הוויכוח העצל והמתפנק של שישי־שבת, את הצורה שבה טיעונים שברומו של עולם מעורבבים בפלירטוטים לא־מחייבים, וויכוחים ענייניים מהולים במריבות אישיות, את הצורה שבה מתערבבים יושבי המקום הקבועים באלה שרק עברו לשתות קפה זריז בדרכם למקום אחר. שהרי כולם יכולים להיכנס לפורום הקפטן. הכניסה חופשית והקפה על חשבון הבית. אין גולש שהוא טרי מכדי להשתתף בדיון. ואגב, לפי הנתונים שמקבל הקפטן, מספר הקוראים את ההודעות שבפורום עצום ביחס למשתתפים הפעילים בו. הגיוני, אבל הקפטן שלכם ממליץ: להשתתפות יתרונות משלה.

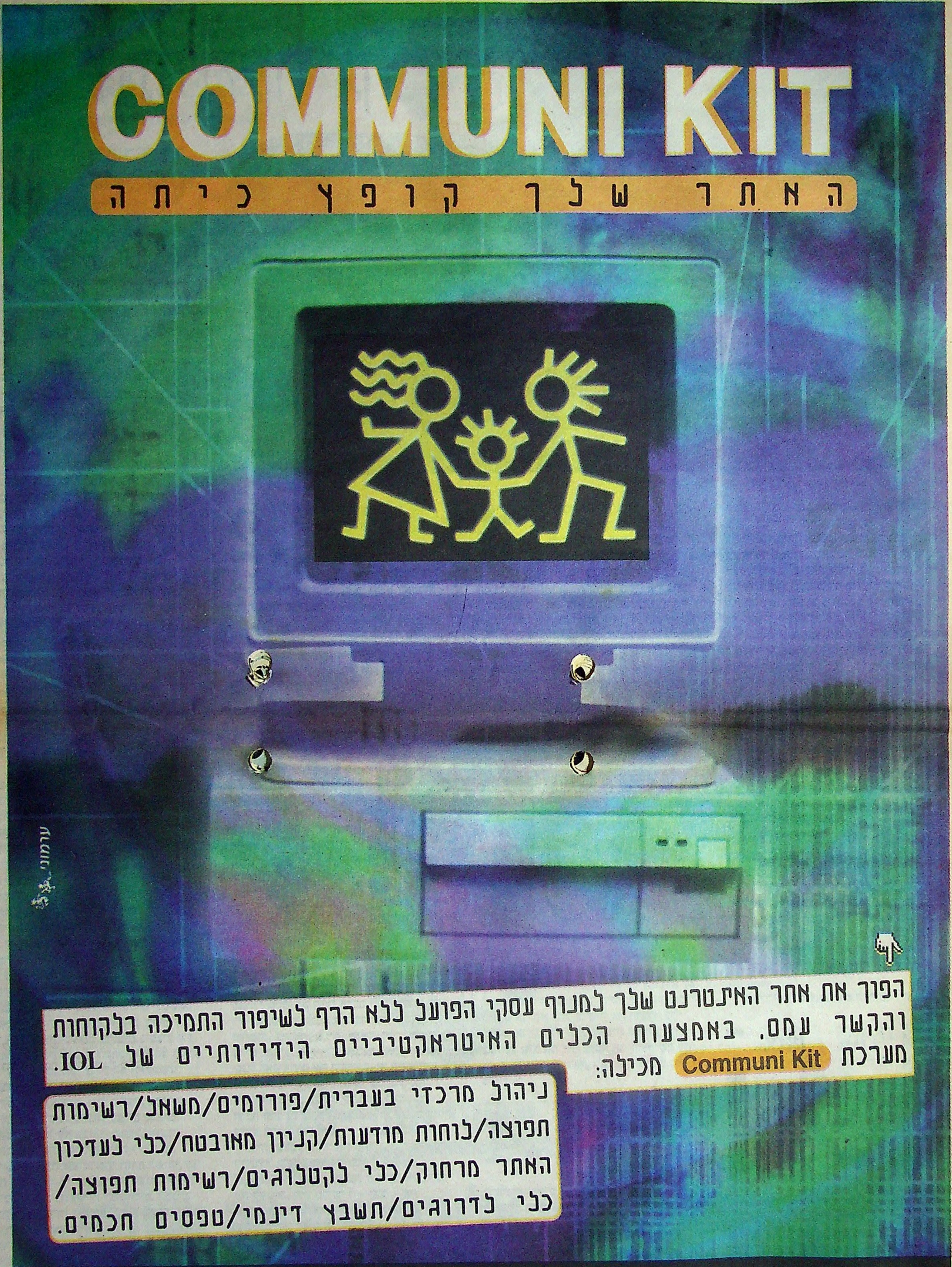

הנחת היסוד של הקפטן שלכם התבררה כנכונה. אנשים מאוד אוהבים לדבר על האינטרנט. משהו במדיום הזה פשוט מזמין את ההגיג ומפתח את הדמיון. בפורום אפשר לקלוט את ההשפעה של הרשת על משתמשיה; תחושה חזקה של חופש, מהולה בפחדים מפני "האח הגדול", תחושה של "אני" חדש, מהולה בהבנה שה"אני" הישן עוד לא הולך לשום מקום.

הקפטן שלכם אינו מנהל הפורום, את המשימה הזו הוא בחר להטיל על עורך המוסף. הקפטן שלכם מעדיף להיות כאחד האורחים (טוב, אחד האורחים הפופולרים), המגיע למקום, פותח שולחן, שולף את הגיטרה ומזמין את כולם להצטרף. וכשהוא פותח שולחן, מי לא יצטרף

לקפטן שלכם

פורום "קפטן אינטרנט"
http://www.iol.co.il/captainforum

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03־5121755 פקסימיליה: 03־5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה בכל שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחק בידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות
בכל שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתעדכנת בכל יום באתר: http://www.hotwired.com
איור השער: אבי כץ

COMMUNI KIT
האתר שלך קופץ כיתה
הפוך את אתר האינטרנט שלך למנוף עסקי הפועל ללא הרף לשיפור התמיכה בלקוחות והקשר עמם. באמצעות הכלים האינטראקטיביים הייחודיים של IOL.
מערכת Communi Kit מכילה:
ניהול מרכזי בעברית/פורומים/משאל/רשימות תפוצה/לוחות מודעות/קניון מאובטח/כלי לעדכון האתר מרחוק/כלי לקטלוגים/רשימות תפוצה/כלי לדרוגים/תשבץ דינמי/טפסים חכמים.
IOL
ISRAEL ON LINE
רשת האינטרנט בעברית
03-5120202
www.iol.co.il
לתיאום הדגמה: 03-5120202
COMMUNI KIT

טוב יותר מקוייק 2?

משחק האקשן הטוב ביותר בשטח הגיע לישראל, הצעה של שיטה להשתלטות על אתרי הסקס, נשיא חדש למיקרוסופט, אמת וסקר באינטרנט, ועוד צאצא מוצלח לטכנולוגיית הדחיפה

דרור פויר

1.

אם יש לכם 190 שקלים, ולא החלטתם אם לקנות בהם מתנה להורים, לתרום לצדקה או לחסוך להשכלה גבוהה לילדיכם – עשו לעצמכם טובה. קחו את הכסף לחנות המשחקים הקרובה למקום מגוריכם ותגידו למוכר: "אדוני, תן לי בבקשה את Unreal, אבל מיד". עם העודף, שקל אחד, אתם יכולים לעשות כמה מעשים טובים שיתחשק לכם.

כבר זמן מה שבאתרי המשחקים, וכן בערוצי ה־IRC, קבוצות הדיון והפורומים המיוחדים למשחקי מחשב, מתנהל ויכוח מר, שלידו הוויכוח על הפעימה נראה כמו שירה בציבור, מה משחק האקשן הטוב יותר: קוייק 2 או Unreal, שהשבוע הגיע סוף־סוף לישראל.

Unreal הוא משחק טוב יותר מקוייק 2. גם טום צ'יק, מבקר המשחקים של גיימסנטר (http://www.gamecenter.com), הגיע לאותה מסקנה, וגם החברים מגיימספוט (http://www.gamespot.com). ג'יי.סי הרץ מ"הניו יורק טיימס" כתבה ש־Unreal זו סיבה טובה לקנות מחשב, שלא לדבר על עשרות אלפי השחקנים שסוף־סוף מצאו אהבה חדשה.

הגרפיקה של Unreal פשוט מדהימה. למרות שהוא לא דורש מאיצים תלת־ממדיים (משחק עם מודעות חברתית), הוא פשוט המשחק היפה ביותר ששיחקתי בו בזמן האחרון. הסאונד ב־Unreal לא־פחות מרשים, היצורים חכמים יותר מקוייק 2 (אם כי יש מהם פחות), ואפילו העלילה מעניינת יותר.

אפשרויות המולטיפלייר (משחק רב־משתתפים) מעט מאכזבות לעומת קוייק 2, שכבר יצר סביבו קהילות ענק של שחקנים. בכל שעה אפשר למצוא מישהו שיהיה מוכן לפוצץ לך את הצורה. מהבחינה הזו, Unreal הוא עדיין הילד החדש בכיתה, שעוד אין לו מספיק חברים.

גם את זה פתרו ב־Epic, והוסיפו למשחק אפשרות לעריכת שלבים חדשים. כלומר, כל אחד יכול ליצור לעצמו עולמות נוספים של Unreal ולהזמין אנשים לשחק מולו (או לייבא יצורים מוכנים). אני עדיין לא התעמקתי מספיק באפשרויות היצירה העצמית, אבל עיון בעולמות של אחרים (דרך הרשת, כמובן), קריאה באתרים וניסיונות קצרים מראים שהעניין בכלל לא־מסובך, ואפילו מהנה ביותר. הנה אתה מחליט איפה לשים את הירח, כאן אתה מחליט מתי תזרח השמש, ואז אתה מזמין את מי שתרצה אל העולם שלך.

וכמו תמיד בתעשיית המשחקים, המנוע נקנה בידי חברות נוספות, ובזמן הקרוב ניתקל בו הרבה (ונפוצץ לו את הצורה). 3D Realm היתה הראשונה שהבינה לאן נושבת הרוח והעבירה את הגרסה הבאה של דיוק ניוקם מהמנוע של קוייק למנוע של Unreal. איזה כיף.

Unreal, הפצה: באג מולטיסיסטם.
מחיר: 189 שקלים.

- http://www.unreal.com
- http://www.unrealnatiom.com
- http://unreal.gtgames.com
- ערוץ IRC: #unreal

2.

ג'סי ברסט, בעל הטור הפופולרי ביותר ברשת (http://www.zdnet.com/anchordesk), הציע בשבוע שעבר (יותר נכון, חזר על הצעה שהעלתה בפברואר רובין ראסקין, בעלת הטור המוצלח "Internet mom" (http://www.zdnet.com/familypc) להגביל את הגישה לאתרים פורנוגרפיים על ידי הוספ[illegible]יומת חדשה, ".xxx" או ".sex". ג'סי ברס[illegible]א איש חושב, הוא יודע שאי־אפשר לצנזר, אבל חשוב להגביל.

הצעה הגיונית, בוודאי הגיונית יותר מכל הרעיונות שהצליחו ממשלות להעלות: הרחבת החוקים הקיימים, מעצר של ספקי אינטרנט והגב[illegible] גישה לרשת מספריות ציבוריות ומבו[illegible]ר. סיומת שכזו תהפוך את אתרי המין קלים לחסימה ותשחרר את ההורים מדאגה.

ההצעה משתמשת בהיגיון המוכר לנו מהעולם האמיתי. בספריות ווידיאו מופרדים הסרטים הכחולים משאר הסרטים, ורחוב החלונות האדומים גם הוא מין סיומת ".xxx" גדולה שכזו. האזורים האלה מסמנים לילדים, ויותר מזה לאלה הממונים על האתרים עצמם, שלכאן אסור להיכנס לפני גיל 18.

ובכל זאת, שאלה. למה כולם מודאגים רק מאתרי סקס? יש תוכן הרבה יותר מסוכן (לא רק באינטרנט) לנפשם הרכה של ילדים: אלימות, גזענות, סמים, שנאה. ילד שרואה פורנו זה רע, אבל ילד שנכנס לאתר שמסביר שכל האסיאתים (או היהודים, או השחורים) הם נחותים, זה בסדר? ואתר שמסביר איך לשרוף חתולים בצורה שתגרום להם הכי הרבה סבל זה בסדר? מההיטפלות לסקס עולה ניחוח צדקני מדי, ולא רק באינטרנט.

ברור שלבעיה הזו אין פתרון, הרי אי־אפשר להתחיל ולחלק סיומות כמו ".violence", ".drugs" או ".hate", אז מה עושים? אין הרבה מה לעשות, חוץ מלהטיל – שוב – את האחריות על ההורים והמורים, להסביר שבאינטרנט יש הרבה דברים, גם טובים וגם רעים, ושחשוב להפעיל שיקול דעת. זה לא קל, אבל ככה זה להיות מבוגרים.

ועוד שתי הערות בעניין הסקס העברי: (1) למה לאתרי סקס בעברית יש שמות כל כך דוחים? (2) אולי זה קשור ליותר מדי רעש ויחסי ציבור, אבל סצינת הסייברסקס הישראלית הפכה לדבר הכי מגעיל בעולם. סקס זה אולי רע לילדים, אבל למבוגרים הישראלים יש רשות מלאה לעשות את זה בשפה שלהם, ובזמן האחרון פשוט אין להם איפה. אחר כך מתפלאים כשמדברים על בריחת מוחות...

3.

בשבוע שעבר מינה ביל גייטס את סטיב באלמר לנשיא מיקרוסופט. באלמר ייטול מעתה יותר פיקוד, ואילו גייטס יעבור לעסוק בתמונה הגדולה ובפיתוחים עתידיים. עדיין אין צורך להתגעגע לגייטס. הוא אתנו, אם כי הוא חוזר ומצהיר כי בכוונתו להעביר את הכתר למישהו אחר מתישהו בעשור הקרוב. המישהו הזה, וזה היה ברור לגמרי עוד לפני המינוי, הוא סטיב באלמר.

רבים קיוו שמיקרוסופט, עם כל התביעות והחקירות, תנסה לחפש כיוון מעודן יותר, לפחות מבחינת יחסי הציבור. איפה. המינוי של באלמר דחק את התקוות הללו לפינה הכי אפלה בסיאטל. האיש הוא בולדוזר, הרבה יות[illegible]ייטס, גם מבחינת התבטאויות ("לעזאזל עם הג'אנט רינו הזאת", זה שלו), וגם מבחינת התנהגות עסקית. באלמר, כזכור, ביקר בישראל לפני כשלושה חודשים וזכה לכבוד מלכים שהפתיע גם אותו. גם אני ראיינתי אותו. השבוע, כשכל מיני אנשים שאלו אם עידן גייטס קרב לסופו, חזרתי לראיון. זה (חלק מ) מה שהוא אמר לי:

אתה יכול לדמיין את מיקרוסופט בלי גייטס?

"אם הוא יחיה הרבה, אז לא (צוחק). הוא לא יעזוב את מיקרוסופט עד שהוא יהיה זקן מכדי ללכת. אני לא יכול לדמיין את החברה בלי גייטס. אני גם לא יכול לדמיין אותה בלעדי. כבר 18 שנה אני שם, ובטח אני אהיה שם עוד 15. זו מחשבה מצחיקה, לא? מיקרוסופט בלי גייטס...".

4.

גולש ממוצע יכול להיתקל בתריסר סקרים מקוונים ביום, במגוון עצום של נושאים. הבעיה היא שיש הנוטים להתייחס לסקרים האלה ברצינות (פשוט מכיוון שזה באינטרנט), או לפחות להתייחס אליהם כאל מייצגי מגמות ומשקפי דעת קהל כלשהי. המגמה היחידה שסקרי אינטרנט מייצגים, כדאי לומר, היא מגמתם של בעלי אתרים להכניס סקרים.

סקר אינטרנט לא שווה כלום (חוץ משעשוע), בגלל העובדה שעונה לו רק מי שנכנס לאתר שבו מוצג הסקר, ורק מי שרוצה לענות. כמו כן רוב הסקרים מאפשרים למשיב לראות את תשובות האחרים ולענות על אותו סקר אלפי פעמים. גם הצורה שבה כתובות השאלות רחוקה מלהיות מדעית ואובייקטיווית.

אז למה מפרסמים בעלי האתרים סקרים? הרי לא מדובר באתרים קיקיוניים, סקרים אפשר למצוא גם באתרים הגדולים והאמינים ביותר בעולם. התשובה היא שסקר הוא מתכון בטוח לביקורים. אנשים פשוט אוהבים לענות כששואלים אותם, מתברר. וביקורים זה טוב לבעלי האתרים, זה מאפשר להם לגבות יותר על פרסומות. ככה כולם מרוצים. הגולש מרגיש שמתחשבים בדעתו, בעל האתר מרוויח, והמפרסם נחשף. הכל, בעצם, משחק אחד גדול. אז בפעם הבאה שאתם רואים סקר באינטרנט (אם אתם מחליטים לענות ואם לאו), אל תחשבו שאתם משפיעים על משהו חוץ מאשר על מצב חשבון הבנק של בעל האתר.

5.

יש אנשים שהכיף שלהם זה לענות לסקרים, ויש אנשים – בדרך כלל עיתונאי אינטרנט – שהכיף שלהם זה להיזכר בטכנולוגיות שהיו "הדבר הבא" לפני כשנה, ונעלמו. ההנאה הגדולה ביותר שלהם היא להיזכר בטכנולוגיית הדחיפה (push), הלהיט הגדול של עיתונות האינטרנט לפני כשנה (אפילו ב"קפטן אינטרנט" היתה כתבת שער).

אז נכון, טכנולוגיית ה־push, כפי שהכרנו אותה אז, התפוגגה (וטוב שכך), אבל צאצאיה דווקא פורחים. הסוכנים החכמים (שמחפשים חדשות, מודעות דרושים וסחורות לקנייה) הם סוג של טכנולוגיית push. הכלים שמעבירים את הדואר האלקטרוני לביפר ולפלאפון גם הם push.

עוד דוגמה להתפתחות הדחיפה היא תוכנה

חדשה של היולט פאקארד: "HP Web PrintSmart". התוכנה סורקת את האינטרנט על פי מילות מפתח, מביאה את החומרים הרצויים – ומדפיסה אותם. כמה פשוט. אפשר ללכת לישון, ובבוקר תחכה על השולחן מהדורה מודפסת של "העיתון" שיצרת לעצמך. חיסרון אחד של התוכנה: היא אינה מדפיסה עברית "ויזואלית", מה שהופך אותה לבלתי יעילה להדפסת עיתונים בעברית. אבל העניין הזה, כפי שניתן לראות בעמוד 8, ייפתר בקרוב. התוכנה להורדה חינם.

"HP Web PrintSmart".
http://www.hp.com/go/webprintsmart

מאקונן דיוויד בלייק האנה, בן 13, הוא יועצו החדש של ראש ממשלת ג'מאיקה לענייני מחשבים. האנה, היועץ הממשלתי הצעיר בעולם, יהיה אחראי לעדכן את ממשלת ג'מאיקה בכל הקשור במגמות ובאופנות חדשות בתחום המחשבים והאינטרנט, ויזכה בתמורה לעיטור של כבוד. האנה, שבמקום ללכת לבית הספר רכש את רוב השכלתו בבית, אצל אמא, ולפי עדותה השתמש במחשבים כמעט מן היום הראשון לחייו, היה עסוק בצילומי סרט חדש שכתבה ובּיימה אמו, כשנפגש במקרה עם שר המסחר והטכנולוגיה של ג'מאיקה, פילים פאוול. הלה הודיע על המינוי החדש בטקס חנוכת מרכז לימוד מחשבים לילדים מחוננים, שגם אותו מנהלת אמו של האנה, ברברָה בלייק.

האנה הצעיר אינו החלוץ הראשון במשפחתו. הוא נכדו של אוון בלייק, עיתונאי וסופר, שבשנת 1940 עורר סערה בארצו בשעה שזינק לבריכת שחייה שהיתה מוגדרת ללבנים בלבד, והחל בכך את תנועת ההתנגדות להפרדה הבין־גזעית בג'מאיקה

חלונות 98 – זמן התביעות

מיליון לקוחות קנו את חלונות 98 בחודש שחלף מאז הוחל בשיווקה

כאילו שלעורכי הדין של מיקרוסופט חסרה עבודה, השבוע הגיש אחד מלקוחות החברה תביעה משפטית, שבה טען כי מערכת ההפעלה החדשה חלונות 98 גרמה למחשב שלו להתרסק. בתביעה שהוגשה לבית המשפט הגבוה בלוס אנג'לס, טוען דאג הינריכס, שחקן בן 29, שמיקרוסופט הפרה את חובתה כלפי לקוחותיה בכך ששיווקה תוכנה פגומה.

עורך הדין המייצג את הינריכס, האוורד גולדשטיין אמר השבוע: "מדובר במערכת הפעלה שאינה פועלת. הינריכס מאמין, שמיקרוסופט חייבת להיות אחראית לבעיות הרבות שנתגלו בתוכנה, וטוען כי סיסמת השיווק של חלונות 98, המצהירה שהתוכנה 'פועלת טוב יותר', היא בבחינת הטעיית הציבור".

בכתב התביעה שלו תובע הינריכס ממיקרוסופט 65 מיליון דולר פיצוי על נזקים. לדברי עו"ד גולדשטיין, יותר ממיליון לקוחות רכשו את חלונות 98, ומספר דומה קיבלו אותה כמערכת ההפעלה של מחשבים חדשים שרכשו.

תביעה דומה שהוגשה אשתקד נגד מערכת ההפעלה חלונות 95 של מיקרוסופט לא נידונה בבית המשפט, לאחר ששופט במדינת ואשינגטון החליט כי [illegible] חסרת בסיס.

דובר מיקרוסופט, מ[illegible]ק מוריי, שעדיין לא עיין ב־27 עמודי התביעה, אמר כי לדעתו גם לתביעה זו אין כל בסיס. "כל המוצרים שלנו נבדקים באלפי שעות בדיקה לפני שהם משווקים, כדי להבטיח את איכותם הגבוהה. כמעט כל הביקורות [illegible] גופי תלויות הסכימו, כי חלונות 98 היא מערכת הפעלה מהירה יותר ואמינה יותר מחלונות 95".

בתלונתו של הינריכס מפורטות בעיות שהתגלו בפונקציית ה־Plug&Play ובשדרוג מחלונות 95, "אף שהחברה ידעה, או נמצאה בעמדה שחייבה אותה לדעת, כי התגלו בתוכנה פגמים אלה", כדבריו. הינריכס טוען, כי חלונות 98 אינה מסוגלת לזהות שורה ארוכה של מודמים, צגים והתקנים שונים, וכי לאחר שביצע שדרוג מחלונות 95, הופיעו על צג המחשב שלו הודעות שגיאה רבות, ואחריהן ננעלה מערכת ההפעלה, והמחשב קרס.

התביעה של הינריכס היא השנייה מסוגה בתקופה של *פחות מחודש*. בסוף יוני תבעו שני תושבי לואיזיאנה, ראמל קלי ופטריק אנטואן, את מיקרוסופט ב–19 בתי משפט מחוזיים בארה"ב, בטענה כי החברה לא תמכה כראוי במערכות ההפעלה חלונות 3.11, חלונות 95 וחלונות NT. "מיקרוסופט הונתה את הציבור ביודעין, בבואה לטעון כי מערכות ההפעלה שלה מוצלחות יותר ממערכות הפעלה אחרות בשוק", נאמר בתביעה זו.

אלה הם קן טיפטון, מישל פרמה וטיי טיילור. הראשון, מפיק סרטים לא־מוכר, השנייה, מלצרית החולמת להיות שחקנית, והשלישי, שחקן מובטל מאלבמה. אלה הן הדמויות מאחורי "הפעם הראשונה", אתר שהצליח לשכנע חלק גדול מאוד מהעולם שבתוך האינטרנט ומחוצה לו, כי צמד בני 18 עומדים לאבד את בתוליהם בשידור חי ברשת. טיפטון, שמכנה את עצמו באתר בשם הבדוי "אוסקר וילס", משוכנע כי הוא ממשיך דרכו של אורסון וילס, ושממש כמו שהאיש עם הסיגר הראה לעולם מה רב כוחו של הרדיו, הוא הדגים את עוצמתו של האינטרנט. לא־ברור אם טיפטון התכוון לגבות כספים ולא לשדר (כפי שטענה הנהלת האתר למבוגרים שאירחה אותו) או לצאת בקמפיין מתוחכם למען מין בטוח (כפי שגימגמה פרמה, בתגובה ל"ווייירד"). הוא לא הדגים את העוצמה האדירה שיש לאינטרנט. האיש שמסתתר כיום במלון בלוס אנג'לס בסך הכל בישל לוקש ענק ומכר אותו לכל מי שממילא מוכן להאמין שבאינטרנט כולם ירדו מהפסים

הלקוחות לשעבר של חברת אקטיוינט יוכלו ליהנות מחבילת התחברות מיוחדת גם אצל חברת סיטקום: גלישה בלא הגבלת שעות תמורת 19.90 דולר בחודש. חברת סיטקום כבר הציעה בעבר הצעה דומה ללקוחות חברת סטארנט, שפשטה את הרגל.

"דיבוק", חנות הספרים העברית באינטרנט, מציעה תלושי שי לרכישת ספרים לקראת החגים. התלושים יכילו את פרטיהם האישיים של העובדים, דבר שיאפשר למעבידים להעניק לכל עובד שי בסכום כסף שונה.

התוכנה המאפשרת

למשתמשי אינטרנט חסרי ניסיון לעצב בעצמם עמודי אינטרנט נכתבה בידי שלושה תלמידי תיכון, והיא תשולב בעתיד במערכת החינוך. השלושה, תומר כהן, אורי שבי ויונתן עמיר, כתבו את התוכנה HTMLGen במסגרת פרויקט ניסיוני של משרד החינוך, וקיבלו עליה את הציון 100.

ערב הסעודית הסירה השבוע את החרם על רשת האינטרנט, והיא מאפשרת לאזרחיה לגלוש כאוות נפשם, לאחר שהשלימה את בנייתה של מערכת המאפשרת לשלטונות לחסום אתרים המכילים חומר הנוגד את עקרונות האיסלאם. משפחת המלוכה הסעודית כבר מחוברת לאינטרנט, ולמספר מוסדות רשמיים יש אפילו אתרי תדמית רשמיים משל עצמם.

מוהלים, משגיחי כשרות,

שדרכנים וסופרי סתם אפשר מעתה למצוא באינטרנט באמצעות אינדקס החיפוש החדש "אתחלתא", המיועד לשימוש ציבור הגולשים הדתי. האינדקס הכתוב בעברית ייפתח רשמית רק ב־12 באוגוסט, והוא יכלול גם לוח מודעות חינם, שבו אפשר להציע למכירה פריטים ושירותים המתאימים לרוח האתר.

http://www.atc.co.il

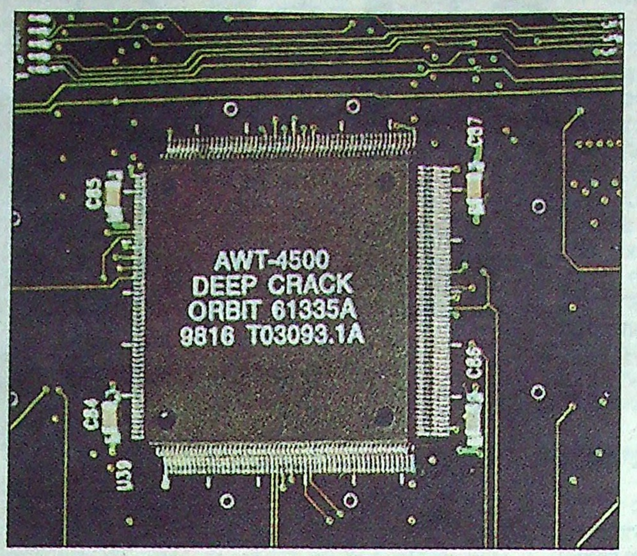
עתיד ההימורים באינטרנט עדיין לא הוכרע, ואולם הוועדה האירופית לבדיקת העניין הודיעה רשמית, כי היא אינה משוכנעת שהגיעה העת ליזום חקיקה שתגביל הימורים כאלה. זמן קצר קודם לכן נערכה הצבעה בסנאט האמריקאי, שבה הוחלט להגביל את ההימורים ברשת, בתוקף חוק האוסר הימורים באמצעות הטלפון ברחבי ארה"ב.

בנה לך תחנת פריצה

שבב המחשב שבתמונה למטה הוא מפתח הגנבים הטוב ביותר בעולם

דו"ח אמין

עידו אמין

פורץ ה־DES. הממשל הפסיד בקרב נגד חברות ההצפנה

המיוחד בשבב המצולם הוא, שלא חברת מיקרו־אלקטרוניקה ייצרה אותו, לא אינטל ולא סיריקס, אלא ארגון פעילים עצמאי הלוחם למען זכויות הפרט. ועוד דבר: הוא יוצר בעלות של רבע מיליון דולר בלבד. מטרתו יוצאת דופן במיוחד: פיצוח מנגנון ההצפנה המומלץ מטעם ממשלת ארה"ב, והוצאתו אל מחוץ לדיון הציבורי. שבב אחד, והמנגנון הוא פסה.

הקרב בין נציגי עולם המחשבים והמסחר, המצדדים ברובם בהצפנה, לבין הממשל, הדורש "מפתח גנבים" מובנה לתוך כל מערכת, אינו חדש, אבל רק באחרונה הוא עבר מדוכן הנאומים אל מעבדת הניסויים.

תקציר האירועים האחרונים: חברת ההצפנה RSA קיימה כבר שלושה סבבים של תחרות המציבה אתגר: פרוץ נא את שיטת ההצפנה הממשלתית, הידועה בשם DES. הפרס – 10,000 דולר – גדול דיו לגרות צוותי פיתוח ברחבי העולם להוכיח את יכולתם, ואגב כך להרוס את התדמית של האופציה הממשלתית. חברת RSA רצתה להרגיש שהשיטה הממשלתית היא פשוט חלשה משיטות ההצפנה האחרות, וכי אפשר לפרוץ אותה באמצעים כמעט ביתיים. בעבר, זכו בתחרויות אלה צוותים שחיברו מאות מחשבים זה לזה, ובכוח החישוב המשותף פרצו את הקוד. שיא המהירות שנרשם עד כה הוא 39 יום, ונדרשה רשת של עשרות אלפי מחשבים, מחוברים דרך האינטרנט. הצורך הזה במספר כה רב של מחשבים הוא הבעיה המרכזית של פורצי קוד ההצפנה. בעולם האמיתי קשה מאוד לחבר מספר כזה של מחשבים בהסתר, ולכן הזכייה בתחרות בעבר היתה אמנם מעניינת, אך בעיקר במישור התיאורטי.

בשבוע שעבר כל זה השתנה לחלוטין. הזוכה הטרי בתחרות של RSA הוא "תחנת פריצה", פרויקט של הארגון EFF (החזית האלקטרונית). ג'ון גילמור, אחד ממנהיגי הארגון, הוביל פרויקט לייצור "תחנת פריצה" כזו בהשקעה של רבע מיליון דולר. צוות של לוחמי חופש בנה שבב מיוחד, "פורץ ה־DES". מחשב אישי רגיל, מתוגבר במערכת של שבבים כאלה, הצליח לפרוץ את הקוד שהוצע בתחרות בתוך פחות משלושה ימים.

מכונות כגון "פורץ ה־DES" היו מוכרות תיאורטית לחוקרי ההצפנה, ואולם איש לא ניסה לבנות אותן במציאות, לפחות לא בגלוי.

הצלחתם של החזית האלקטרונית והשבבים החדשים הפכה את פריצת הקודים הממשלתיים למשימה כמעט טריוויאלית, ואולי גם קירבה את היום שבו תסכים ממשלת ארה"ב להניח לאזרחי העולם לשמור על פרטיותם בדרכים יעילות יותר.

מחשב על האצבע

המחשבים הולכים ומתמזערים משנה לשנה, ו־98' תירשם כשנה של מחשבי כף היד. מאבק עז מתחולל בשוק זה בין הפאלם־פיילוט לבין מחשבי כף היד, המבוססים על גרסה מיוחדת של חלונות. מומחי מחשבים שואלים את עצמם שאלות כגון: האם בעוד כמה שנים נלבש את המחשב, או אולי נענוד אותו?

טבעת־מקלדת. תכשיט לטכנופובים

בקרב סטודנטים לפילוסופיה מתעוררות שאלות אחרות. שאול בן גל ואילן לויטוס, שני סטודנטים מאוניברסיטת תל אביב, עיצבו את טבעות־מקלדת המיוחדות שלהם כ"מחאה נגד התפישה של הקידמה והחשיבה המערבית של המחשוב הזעיר, המנוונת את האדם". הטבעות עשויות מחלקי מקלדת: אפשר לענוד את האות הראשונה של השם הפרטי, או לבנות שם מכמה מקשים, או – ויש לכך ביקוש – לענוד "ENTER" או "SHIFT". נראה משעשע? האמת היא, שזה לא אמור לשעשע כלל. "המסר הוא: תסתכלו לאיזה מצב הגענו", אומר בן גל, "שאנחנו הולכים עם טבעות שעליהן מקשים".

הסתכלתי, ודווקא נראה לי מגניב. האם אני קהל היעד המובהק? "מבחינתי קהל היעד הוא אנשים שזה מפריע להם, ולא אנשים מענף המחשבים". בן גל אומר, כי טבעות המקשים מוצעות למכירה ברחוב שינקין בתל אביב, בחנויות Stuff ו־Pumpkin, ב־30 שקל הטבעת. אתר באינטרנט? לא, הם עוד לא חשבו על זה.

קליינמן והאלמנט החמישי

האזרח סם קליינמן החליט יום אחד שהוא מעוניין לעבור לעידן ה־ISDN, ולתרום במו ידיו לשיפור קצב ההתחברות של הישראלים לאינטרנט. בעוד הספקים השונים מציעים מבצעי התחברות בקו ISDN מהיר וזול תמורת התחייבות לחיבור באמצעותם למשך שנתיים לפחות, העדיף מר קליימן להיות ארון לעצמו ולכרטיס ה־ISDN שלו. הוא רכש מודם ISDN (אלמנט ראשון: 50 דולר), הזמין מבזק קו ISDN (אלמנט שני: 752 שקל), ואף קיבל שי בלתי צפוי – טלפון אלחוטי (אלמנט שלישי, אם כי לא הכרחי).

באמצעות הטלפון האלחוטי החדש התקשר קליינמן לספקי אינטרנט (אלמנט רביעי) שונים. באינטרנט זהב מצא עסקה שהתאימה לו, וגם תמיכה שבעזרתה הצליח לאחר 3־4 שיחות טלפון ארוכות להגיע לרגע החיבור המיוחל. כאן נכנס לתמונה האלמנט החמישי: הכבל, אותו כבל הנמתח משקע ה־ISDN שבקיר אל המודם שבמחשב. הכבל של קליינמן היה קצר מדי, ולא הגיע אל המחשב, שהיה מונח בערך שלושה מטרים. קליימן לא [illegible] נואש: "הייתי בחנויות רבות בתל אביב", כתב לי קליינמן, "ובכולן הפנו אותי לבזק". ומה בבזק? "בבזק, ברחוב אבן גבירול בתל אביב, אמרו לי שאין כבלים למכירה", מספר קליינמן, אך סירב לקבל את התשובה כפשוטה, והציג לפני הפקיד מאמר שהתפרסם במגזין אינטרנט בחודש יוני. במאמר מתפאר רוני חליווה, האחראי על התקנות ISDN בבזק, בכך שיש 10,000 מנויי ISDN בישראל, ובזק מספקת את כל צורכיהם. האין כבל ISDN אלמנט מהותי בצרכים אלה?

הפקיד בעל הרצון הטוב התקשר למשרדו של חליווה. חליווה היה בחופשה, ומזכירתו, איילת, הביעה את פליאתה: 10,000 מנויים כבר חוברו בבזק, אמרה, ואיש מהם לא הזדקק לכבל כה ארוך. בשלב זה היתה לפקיד מבזק הצעה מקורית: הוא יזמין טכנאים לביתו של קליינמן, והם יקדחו שקע חדש במקום קרוב יותר למחשב.

קליינמן המתוסכל סירב להצעה, שאותה הוא מכנה "רעיון חלם־קוני־למל". במקום זאת, הוא הפשיל את שרווליו, ובחן מקרוב את חוט ה־ISDN עצמו. מן הבחינה עלה, שאין מדובר באלמנט חמישי שהגיע מיקום מקביל, אלא בחוט ארבע־גידי, צבעוני וארצי. "בחנתי את החוט וראיתי שמדובר בסך הכל בחוט בעל ארבעה גידים צבעוניים", כתב לי קליינמן, "אז קניתי חוט טלפון פשוט בשני שקלים למטר, והארכתי את חוט ה־ISDN. זה עובד מצוין!", ובלי קידוחים. נואה נואה!

פונטים לנצח

בעוד כמה שבועות, אומרים במכון התקנים, יפורסם התקן הרשמי להצגת עברית באינטרנט - התקן הלוגי, המזוהה עם מיקרוסופט. למי זה טוב, למי זה רע?

צורי דאר

בקרוב, אמור מכון התקנים לפרסם את התקן הרשמי להצגת עברית באינטרנט. התקן החדש, כך מבטיחים שם, יהפוך בעיות רבות שהטרידו את הגולשים הישראלים לנחלת העבר. לא עוד ג'יבריש, לא עוד כתב ראי, לא עוד הורדות מעיקות של פונטים, לא עוד שורות נשברות בצורה לא־הגיונית.

ההתנגשות בין סטנדרט ה־html, המניח שטקסט נכתב משמאל לימין, לבין העברית היא שהביאה את כל האבסורדים האלה. מה עשו עד היום? באופן כללי, אפשר למנות שלושה פתרונות. הדרך הפשוטה ביותר היא הצגת הטקסט כתמונה (בדרך כלל בפורמט GIF). לשיטה זו כמה יתרונות: אפשר להציג את דף ה־html על כל דפדפן בעל יכולת הצגת גרפיקה בכל מחשב ובכל מקום בעולם; אפשר לשלב עד 23 שפות בכל דף html, ואין מגבלה של מספר הפונטים בדף html. חסרונותיה הם משכי זמן ארוכים יותר בטעינת הדף. בעיה אחרת היא שהמשתמש אינו יכול להתאים את המלל באופן אוטומטי לרזולוציית המסך שלו, ולשנות את גודל הפונט.

הפתרון השכיח ביותר להצגת עברית באינטרנט הוא הכנתו בסדר חזותי: Visual (המכונה גם "התקן של נטסקייפ"). לצורך הכנת טקסט עברי בסדר ויזואלי, המעבד מייצר שורותhtml, והעברית מיוצגת בסדר חזותי. כדי להציג מלל זה יש להתקין במחשב פונטים מיוחדים (WebFonts), המאפשרים לדפדפן להציג מלל זה. פונטים כאלה אפשר להוריד מהרשת מכמה ספקים (Globes, Elronet, Ort). יתרונות: אפשר להציג את דף ה־html בכל דפדפן הפועל בחלונות בכל מחשב ובכל מקום בעולם. עבודה ב־Real html Mode. עם זאת, לשיטה זו גם חסרונות רבים. הורדת הפונטים והתקנתם דורשת מיומנות. איכות הפונטים נמוכה, הן בעברית והן באנגלית. השיטה מחייבת את המשתמש להחליף פונטים בדפדפן כדי לחזור ולקבל אנגלית בפונט איכותי.

פתרון שלישי הוא הצגת העברית בסדר לוגי: Logical (המכונה גם "התקן של מיקרוסופט"). לצורך הכנת טקסט עברי בסדר לוגי, המעבד מייצר שורות html. העברית מיוצגת בסדר לוגי. כדי להציג מלל זה יש להשתמש בדפדפן בגרסה עברית של מערכת ההפעלה חלונות. יתרונות: אין צורך להוריד פונטים, עבודה ב–html Mode Real, ואין צורך להחליף פונטים בדפדפן. חסרונות: מחייב גרסה עברית של חלונות (ומה יעשו ישראלים היושבים בחו"ל ומשתמשים בחלונות בגרסה אנגלית?). הרוב המוחלט של האתרים הכתובים עברית מיוצרים בשיטה הוויזואלית.

צריך לעשות סדר

רוב או לא רוב; דני אילן, הממונה על פרויקטים בתחום מחשוב ותקשורת במכון התקנים, אומר כי התקן שיוצע יהיה בשיטה הלוגית. אילן: "אנחנו פעילים בגופים בינלאומים שמחברים תקנים לשפות, ובין השאר בעברית. אחד מהם הוא יוניקוד – קונסורציום בינלאומי של חברות שמפרסם תקנים בינלאומיים. האינטרס של הגוף הזה הוא לעשות סדר בכל תחום הפונטים, ובין השאר גם בעברית. האנשים שלנו הם אלה שמשתתפים בפעילויות בנוגע לעברית, והם אלו שמגישים את ההצעות, שבסופו של דבר מאושרות, כיוון שהמומחים בעברית זה אנחנו. עכשיו אנחנו מסדירים את עניין העברית ב־html. יש תקן שעומד להתפרסם, בתוך כמה שבועות, וזה יהיה תקן די מרכזי".

תאריך בבקשה.

אילן: "התקן צריך לעבור עוד כמה אישורים, כך שזה עניין של כחודש וחצי, בערך בתחילת ספטמבר, אולי קצת אחרי".

למה בחרתם דווקא בשיטה הלוגית?

"העיקרון של השיטה החזותית הוא לסדר את השורה ולהפוך אותה. לשיטה הזו יש הרבה בעיות, בעיקר הצורך בפונטים מיוחדים. אנחנו הולכים עם הזרם הבינלאומי של יוניקוד ו־ISO. בעברית לוגית, העיקרון הוא שהזנת הנתונים נעשית כפי שאתה כותב אותם. בשיטה הזו הפונטים אינם בעיה. מאחורי השיטה עומד איזשהו אלגוריתם שהאפליקציה שלו, בכל פעם שאתה מקיש מספר או אות, יודעת מה לעשות עם זה. השיטה הלוגית זו השיטה המומלצת בכל העולם. עם זאת, יש עדיין כאלה שתומכים דווקא בשיטה הקודמת, בגלל כמות המידע הקיימת בשיטה הקודמת. הבעיה היא שאין שום תקן בינלאומי שתומך בוויזואל".

התקן הלוגי הוא הרי השיטה של מיקרוסופט.

"מיקרוסופט אמרו, 'תנו איזשהו תקן בינלאומי מקובל ומוסכם, ואנחנו נממש אותו באפליקציה שלנו. אנחנו נעשה את זה הכי טוב שאנחנו יכולים, ואנחנו נכניס את זה במערכת ההפעלה שלנו. ומעכשיו המוצרים שלנו הם תואמי יוניקוד אחד לאחד, שזה אומר שיש תמיכה בשפות ברמה של מערכת ההפעלה'. זאת השאיפה שלהם. כשהם יגיעו לזה, כל הסיפור של ויזואלי מול לוגי לא יהיה רלוונטי בכלל, כי התמיכה תהיה כבר במערכת ההפעלה. מבחינת הדפדפן, הפונט יהיה שקוף לחלוטין. אני הבנתי שב־NT הם הגיעו פחות או יותר לרמה הזו. בחלונות 98 עדיין לא, אבל הגרסאות הבאות שלהם יהיו תואמות יוניקוד מלא בכל השפות, ברמה של מערכת ההפעלה. כלומר, מערכת ההפעלה תדע לתמוך בסינית, ביפאנית, בקוריאנית – וגם עברית".

כלומר, בשביל לראות עברית נצטרך את מערכת ההפעלה והדפדפן של מיקרוסופט. זה בדיוק הדבר שעומד בבסיס הטענה שמכון התקנים משחק לידי מיקרוסופט.

"מכון התקנים לא משחק לידיים של אף אחד. מכון התקנים מעוניין להסדיר את התחום. מצד שני, מכון התקנים לא מעוניין להמציא גלגלים. זה לא יהיה נכון מצדנו, גם לא בתחום הזה, להוציא דברים שהם ספציפיים לנישה הקטנה שלנו, ואינם תואמים את התחום הבינלאומי. ההסתכלות היא גלובלית, ומכיוון שהעולם הולך לכיוון של תקן לוגי, גם אנחנו הולכים לשם. נכון שיש התנגדות מסוימת, מכיוון שגם מיקרוסופט הולכת לכיוון הזה, אבל אנחנו לא נגררים. לנו אין שום קשר עם שום חברה זו או אחרת בנושא הזה. אנחנו פועלים במסגרת ועדת מומחים ציבורית, ואצלנו נמצא אחד המומחים הכי גדולים בישראל בתחום, ד"ר יונתן רוזן, שהוא מומחה ליישומי עברית במערכות ממוחשבות בכלל ובאינטרנט בפרט. החבר'ה האלה ישבו והגיעו למסקנה שזה הכיוון הנכון. זו מסקנת המומחים בארץ וגם בעולם".

נטסקייפ מוותרת

חוץ מהטענות נגד מיקרוסופט, כדאי לזכור שהמתחרים, נטסקיים, לא מי יודע מה נלחמים על השוק העברי.

אילן: "לנטסקייפ אין תמיכה בכלל בעברית. מגרסה 4 והלאה הם הורידו מעצמם את נטל התמיכה בעברית. הם החליטו שזה לא שווה להם. הם הרי מחלקים את הדרפדפן בחינם, זאת אומרת שהכסף לא בא מזה. לא שווה להם כנראה להשקיע את הכסף בנישה קטנה של כותבים מימין לשמאל. לעומת זאת, הם אמרו שהם מוכנים לפתוח את קוד המקור של התוכניות שלהם, וכל מתכנת שמעוניין לבנות תמיכה בכל שפה, לאו דווקא בעברית, מוזמן לקחת את הקוד. אם זה טוב, הם יכניסו את זה בגרסה הבאה של הדפרפן שלהם. השיקולים העסקיים שלהם זה לא כל כך התחום שלי, אבל לטעמי נטסקייפ הוציאו את עצמם מהמשחק, ברגע שהם החליטו שהם לא נותנים תמיכה בעברית. נשאר רק גורם אחד שמשחק במשחק הזה, ונטסקייפ עוד באים בטענות?".

אוריאל בן־דוד, מנהל שיווק ב־1PF, נציגת נטסקייפ בישראל: "אין לנו כסף להשקיע בעברית. אחרי שמיקרוסופט החליטו לתת את האקספלורר חינם, נאלצנו גם אנחנו לתת את הקומיוניקטור חינם כדי להישאר בשוק. וכדי לתת את הקומיוניקטור חינם, חברה ישראלית לא יכולה להשקיע בפיתוח של מוצר בסדר גודל לא־קטן כמו תמיכה בעברית. אנחנו משקיעים במקום זה בשרתים. בעבר, כשהדפרפן שלנו עלה כסף, היו תוכניות לתמיכה בעברית, והשקענו כסף על התאמת התוכנה לשפה העברית, אבל ברגע שהחליטו שעל תוכנת שיוט כבר לא משלמים כסף, לא יכולנו להרשות לעצמנו להמשיך בפיתוח של לוקליזציה".

אז למה פתחתם את קוד המקור לכל מאן דבעי?

בן־דוד: "אמנם פתחנו את הקוד, והציבור יכול להציע, אבל אנחנו לא נרצה להיות מזוהים עם איזושהי גרסה שימציאו אנשים מאוד־מבריקים בפתח תקוה או בכפר סבא, לא חשוב איפה. צריך לעשות לזה התאמות, קוואליטי־אשורנס, בדיקה שזה עובד עם פונטים, באגים. איך שלא תסתכל על זה – לעשות לוקליזציה אחראית, זה דבר שדורש המון עלויות.

"צריך גם לזכור", מזכיר בן־דוד, "שהשוק

בישראל אינו עיקר השוק של נטסקייפ. השוק העיקרי של נטסקייפ הוא בריטיש טלקום, דויטשה טלקום, ספקי אינטרנט בעולם, סוודיש פוסט, 3COM ועוד. אלו חברות של מאות אלפי משתמשים, ושם נמצא פלח השוק העיקרי שנטסקייפ משקיעה בו".

בן־דוד מגלה, כי נוהלו מגעים עם כמה בתי תוכנה, ובהם "בשן" מקבוצת פורמולה, ליצירת תמיכה בעברית, אבל "זה לא נגמר בזה. גם בית התוכנה רוצה כסף. גם שם רוצים לפתח. אין ארוחות חינם".

בן־דוד דווקא מפרגן למיקרוסופט. "העוצמה של מיקרוסופט יצרה אחידות בתקנים, וזה מאוד חשוב. אם יש לך, למשל, חברה שמפתחת בישראל, מייצרת במקסיקו ומשווקת בארה"ב, ברור שהם חייבים לשוחח, ומיקרוסופט הפכה את המשימה הזו לקלה ופשוטה. ברגע שתהיה אחידות, יהיה קל יותר לקרוא מכל מקום כל שפה, וזה מבורך. אנחנו רוצים קלות למשתמש ויוניקוד בהחלט יביא לזה".

אני שומע טוב?

בן־דוד: "השאלה אם זה ישאיר בעולם דפדפן אחד, או יספק הזדמנות לעוד דפדפנים. כשבמיקרוסופט החלו להפיץ את הדפדפן חינם, הם ניסו ליצור מציאות של דפדפן אחד בלבד. אף אחד לא יכול למכור תוכנה כזו במחיר כזה – בחינם. חלונות 95 זו דוגמה למוצר בינוני, שלמרות בינוניותו שולט בשוק. לעומת זאת, מה שהוביל את מיקרוסופט להוציא לשוק מוצרים טובים באקספלורר 4.0 ו־5.0 היתה התחרות עם נטסקייפ. מי יודע מה יקרה אם בעתיד לא תהיה תחרות עם נטסקייפ. חברות אחרות החליטו שאם מיקרוסופט מחלקת את זה בחינם, אין טעם להמשיך לפתח מוצרים, כי המטרה היא להרוויח. הנוכחות של תחרות מבטיחה איכות במוצר, ואיכות בשירות. לצערי, כיום יש כבר ספקיות אינטרנט שפועלות בשיתוף פעולה עם מיקרוסופט להנצחת המונופול".

לאינטרנט חוקים משלו

גיל מור, מנהל חטיבת מפתחי יישומים באינטרנט במיקרוסופט ישראל, אומר כי המטרה העיקרית היא להקל על המשתמש: "השיקול לתמיכה בעברית הוא עניין של תקן. עכשיו, כשבעברית יילכו לפי היוניקוד, יהיה סוף־סוף תקן, ואז יהיה טעם לספק תמיכה בעברית במערכות ההפעלה".

ב־1PF טוענים שמכיוון שאתם התחלתם לחלק את הדפדפן שלכם חינם, הם גם נאלצו לספק את הדפדפן שלהם חינם, ולכן אין להם כסף להשקיע בתמיכה בעברית.

מור: "אחרי שהכנסנו לאקספלורר 4.0 תמיכה בנפרד וב־5.0 תמיכה כחלק אינטגרלי, שלחנו ל־1PF דוגמת יישום של התמיכה, כדי שגם הם יוכלו לפתח, אבל לצערי הם לא הגיבו עד היום".

איך תיראה העברית באינטרנט בעוד שנה־שנתיים?

דני אילן, מכון התקנים: "זה עומד להיות הרבה יותר מסודר והרבה יותר קל. באותה נקודת זמן שבה תהיה תמיכה ברמה של מערכת ההפעלה של שפות בכלל, ועברית בין השאר, הכל יהיה פשוט וקל. כל הסיפור של דפדפן כזה או אחר, זה לא־רלוונטי. כולם יתמכו באותה מידה, ואז גם נטסקייפ תוכל להציג כאילו יש להם תמיכה בעברית".

ייגמר הג'ונגל, לא עוד פתרונות נקודתיים?

"ואז ייגמר הג'ונגל, במובן שהעניין יוסדר מאותה נקודה והלאה. אתרים חדשים או אתרים שפעלו בשיטה הלוגית – לא תהיה שום בעיה. הגולש לא יצטרך לעשות כל פעילות נוספת כמו הורדת פונטים וכל דבר אחר".

מה לגבי האתרים הישנים?

"לגבי החומר ההיסטורי, כלומר חומר שקיים כבר, הג'ונגל יישאר לעולם ועד, אלא אם כן הם יתחילו לעשות הסבות, אבל זה לא כל כך מעשי, כי כמות החומר היא אדירה גם בעברית. מדובר בעשרות אלפי אתרים. פה ושם יעשה הסבות מי שיש לו עניין, אבל אני מניח שרוב רובם של האתרים יישארו כפי שהם".

ובכל זאת, חייבים להיות גם חסרונות בשיטה הלוגית, לא הכל יכול להיות כל כך מושלם. עופר גיסי מחברת אשנב לאינטרנט־תפוז: "מה שקובע כיצד ייראה האינטרנט בעברית זה השטח, או ליתר דיוק האתרים הגדולים – וואלה, תפוז, הארץ, גלובס וכו'. אף אחת מהחברות הגדולות לא נפלה מהכיסא כשהתחילו דיבורים על תקן לוגי לעברית. כולם ממשיכים לעבוד בשיטה הוויזואלית, וגם הוועדה הממשלתית לאינטרנט קבעה שהתקן דה־פקטו של עברית באינטרנט הוא תקן ויזואלי. הראיה לכך שהשטח מכתיב את התקן היא העובדה שגם באקספלורר 4.0 יש גם תקן ויזואלי, כי אם אנשים פותחים אקספלורר ורואים עברית הפוך, הם מתעצבנים ומחליפים דפדפן".

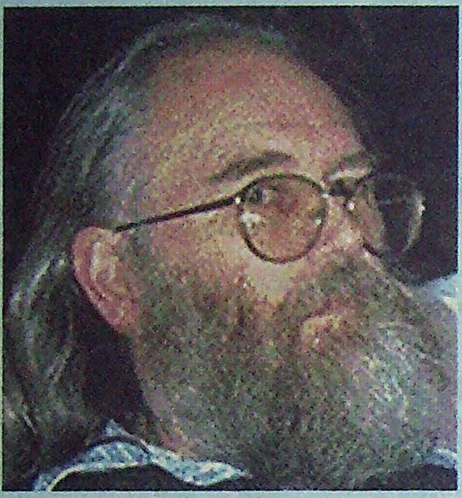
בטווח הארוך אתה [illegible] שהחברות הגדולות יעברו לתקן הלוגי?

גיסי: "בטווח הארוך קשה לנבא, אבל בהחלט ייתכן שאם השיטה הזו תהיה יותר נוחה, ואחד האתרים הגדולים יעבור לשיטה הזו, יש סיכוי טוב שכל [illegible] הגדולים ייגררו אחריו, ושהתקן יאומץ ב[illegible] של דבר. בעבר, היה טרנד לעבור לשיטה הלוגית של מיקרוסופט, אבל זה היה קצר, וכולם חזרו לוויזואלי. זה היה כשהיה די מסובך לכתוב עברית הפוכה, היום קל מאוד לכתוב עברית הפוכה, ולכן יהיה קשה לשנות את שיטות העבודה".

אלכס ברק, ובמאסטר ומנכ"ל ישראלינק: "הבעיה בתקן הלוגי היא, שזה מוריד את כל המשתמשים בנטסקייפ. מעבר לזה, כל האתרים הוויזואליים יצטרכו לעשות המרה לשיטה הלוגית, ומדובר בבלאגן לא־קטן".

בועז דולב, מנהל תפעולי של פרויקט תהיל"ה (תשתית הממשלה לעידן האינטרנט): "למרות שלנו כמפתחים שיטת העברית הלוגית נוחה יותר, בדקנו וראינו שכ־60%־70% ממנויי האינטרנט בישראל משתמשים בדפדפן נטסקייפ, ולכן 'התיישרנו' לפי השטח, והאתרים נבנו בשיטה הוויזואלית. כיום, 90% מהאתרים הממשלתיים בנויים בשיטה הוויזואלית. אנחנו עובדים כיום על פיתוח חדשני של חברת בשן, שנקרא Browser Sensetive. המשמעות היא שהמידע יהיה בשרת בצורה לוגית, אבל לשרת תהיה יכולת לזהות לפי בקשת הדפדפן אם הוא קורא עברית לוגית או ויזואלית. אם הדפדפן קורא בשיטה הוויזואלית, תתבצע המרה און־ליין של המידע הלוגי לוויזואלי, וכך הוא יישלח לדפדפן. באתר של הכנסת יש בעצם התחלה של יישום השיטה הזו".

פוסטל, תביא שם

האנשים שעשו את האינטרנט. והשבוע – ג'והן פוסטל, השליט האבסולוטי של שמות הדומיין

המגזין "אקונומיסט" העניק לו את תואר הכבוד "אלוהים". שמו במציאות הוא ג'והן פוסטל, ועד לא מכבר היה פוסטל תקופה ארוכה השליט הבלעדי בשמות הדומיין הניתנים באינטרנט.

ייתכן שלקראת סוף השנה כבר נראה ברשת כתובות שיסתיימו בסיומות web או biz. (ומדברים גם על XXX.). אבל עד אז, השמות שהגה פוסטל עדיין מופיעים בכל אתר ובכל כתובת. הסיומות COM ו־EDU ושמות דומיין כדוגמת אלה של דיסני, נייק או MTV – עלו כולם במוחו הקודח, וכיום מוערך שוויים במיליארדי דולרים.

במרוצת עשרים שנות קיומה הראשונות של הרשת, שבהן צמחה מן ה־Arpanet ששירתה את צבא ארה"ב בלבד, ועד ל־'93, היו אלה ידיו של פוסטל שמיינו והקציבו שמות דומיין למאגר האתרים של האינטרנט. אז מסר ארגון ה־National Science Foundation את השליטה בתחום לחברת נטוורק סולוז'ן (Network Solutions) מווירג'יניה, וזו ניהלה את רישום הדומיינים מסוג COM ו־ORG. מ־'95 הנהיגה נטוורק סולוז'ן תשלום שנתי של 50 דולר בעבור כל רישום. הוויכוח הציבורי שהתעורר בארה"ב בעקבות הצעד הזה הביא לכך שמאז אמצע '97 מנהלת את העניינים קבוצה של פקידי ממשלה. פוסטל נותר בתמונה, אבל כבר אינו השליט הבלעדי והמכריע בתחום.

פוסטל, בן 52, התחיל את דרכו לפני 25 שנה כמומחה לרשתות תקשורת באוניברסיטת UCLA, בדיוק בתקופה שזו השתתפה בהקמת פרויקט Arpanet, ואגב כך מונה לנהל את תחום הכתובות. "בשנת 69", הוא מעיד, "חשבו שהניסוי ייגמר בהתקשרות בין ארבע אוניברסיטאות, ולכל היותר 25 אתרים נוספים לאחר שנה. כשהצבא התחבר לרשת לצרכים אופרטיביים, הבנו שיש לרשת הזו שימוש שהוא מעבר למחקר, אבל איש לא דמיין שבשנת '95 יהיו 50 מיליון מחוברים לאינטרנט. הידיעה שלא רק חוקרים, אלא כל אדם יוכל להשתמש ברשת, גרמה לנו להתייחס אליה יותר ברצינות ולחשוב על האמינות והזמינות שלה.

"האווירה נותרה כזו שכל אחד תורם כמיטב יכולתו למען רווחת הציבור בסייברספייס, וזה היה דבר יפה מאוד. גם העובדה שהפרוטוקול TCP הפשוט שהומצא כבר אז משמש אותנו כיום בטכנולוגיות חדשות לגמרי ממשיכה להקסים אותי".

פוסטל מייחד כיום רק 10% מזמנו לרישום שמות באינטרנט, והוא אחראי רק לשמות המסווגים בדרגת העל EDU ולסיומות של שמות מדינות, ואלו משתנים רק לעתים נדירות. מחלוקות וסכסוכים יש לפעמים, אבל בדרך כלל הכל שקט. שאר מרצו של פוסטל מושקע במחקר. הוא עובד ב־Information Sciences Institute, מיסודה של אוניברסיטת דרום קליפורניה, ומתמקד במחקר רשתות מהירות. הוא עדיין אידיאליסט, וממשיך להאמין בחופש הגישה למידע ובעתיד טוב יותר שהרשת מסוגלת להעניק לקהילה העולמית.

נאורה שם־שאול

קפטן, הצילו!

הלו קפיטן, גלשתי לאתר תלת־ממדי הדורש משקפי D3 מיוחדים, ניסיתי לצפות בו במשקפי הקרטון שנשארו לי מתקופת השידור התלת־ממדי של דודו טופז. כמו כן ניסיתי להכין משקפיים כאלו בעצמי מנייר צלופן, ובשתי השיטות נחלתי כישלון גדול. איפה אוכל להשיג זוג משקפי D3 המתאימים לצפייה באינטרנט, והאם תוכל להפנות אותי לאתרי D3 נוספים שעניינם חלל, מדע בדיוני ופנטזיה?

הקפטן משיב: בכתובת הבאה תוכל למצוא רשימה של ספקי אבזרים לצפייה בתלת־ממד:

http://www.tisco.com/3d-web/yp.htm

בדוק והשווה מחירים. אם רצונך לנסות ולהכין במו־ידיך שנית, תוכל למצוא הוראות וגם קישורים לאתרי תלת־ממד נוספים בכתובת:

http://www.bbc.co.uk/the_net/e2/resources.html

אתר חביב לבהות בו מבעד למשקפיים כאלו הוא הסיור של נאס"א במערכת השמש:

http://cass.jsc.nasa.gov/research/stereo_atlas/HTDOCS/WELCOME.HTM

קפטן יקר, מדוע איני יכול להיכנס לצ'אט של IOL באמצעות האקספלורר 4? בכל פעם שאני מנסה, אני מקבל הודעת שגיאה.

תודה, ערן

הקפטן משיב: באתר של IOL

http://www.iol.co.il

יש הוראות מפורטות להורדת Virtual Places, תוכנת הצ'אט של IOL. הקפטן בדק ומצא שאכן מופיעה הודעת שגיאה עם הכניסה לאתר השיחות, אבל לחיצה על הכפתור continue בסוף ההודעה מורה לאקספלורר להמשיך [illegible] הבעיה, שנוצרת עקב טעות בקוד ה־html של הדף, והקפטן מצפה שהחבר'ה ב־IOL יסדרו אותה למען נוכל לשוחח בשקט.

קפטן יקר, היכן אוכל למצוא אתר לקניית תקליטורים באנגליה?

לידר

הקפטן משיב: פעם, כשקפטן היה צעיר, הוא היה צריך לכתת רגליו עד לחנויות ברחוב קרנבי. היום הוא פשוט גולש לכתובת:

http://www.yahoo.com/Regional/Countries/United_Kingdom/Business_and_Economy/Companies/music/cd5_Records_and_tapes

ומגיע לרשימה של חברות שזהו בדיוק תחום עיסוקן.

הלו קפטן! אני משתמש באקפלורר 4, ובתקופה האחרונה אני לא מצליח לפתוח לינקים שדורשים פתיחת חלון חדש.

עופר

הקפטן משיב: הבעיה נובעת מהתקנה או מהסרה של תוכנות מסוימות המבצעות רישום שפוגע בפונקציה זו של האקספלורר. לפתרון הבעיה עקוב אחר ההוראות הבאות:

1 . לחץ על "התחל" (start) ובחר ב"הפעלה" (run). בחלון רשום: regsvr32 actxprxy.dll ולחץ "אישור" (OK). תתקבל ההודעה: DllRegisterServer in actxprxy.dll succeeded. אשר שנית.

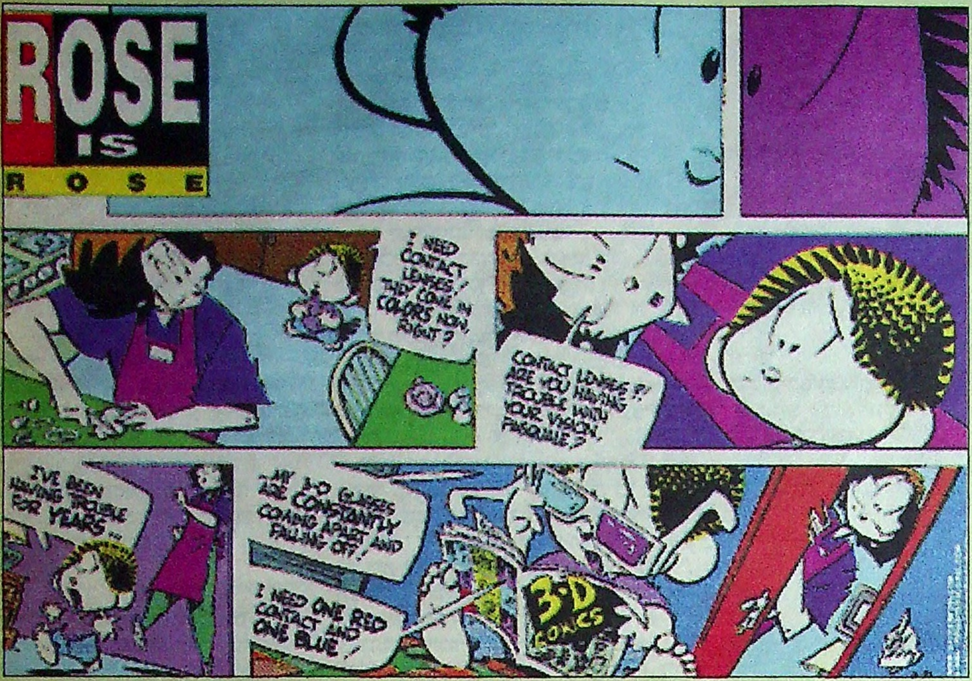
2. חזור על הפעולה הקודמת, אלא שכעת רשום בחלון ההפעלה: regsvr32 shdocvw.dll, ולאחר האישור תופיע ההודעה: DllRegisterServer in shdocvw.dll succeeded, שגם אותה אשר.

3. הפעל מחדש את המחשב.

הקפטן חושב שזה יפתור את בעייתך.

שלום קפטן, אני בונה את האתר שלי; איפה אוכל למצוא תוכנה שתעזור לי ביצירת תמונות ממופות?

בתודה מראש, איציק

מדע בדיוני ופנטזיה בשלושה ממדים

הקפטן משיב: תמונות ממופות (Image Maps) מאפשרות ליצור כמה קישורים מתוך תמונה אחת. למי שבונה אתר על ידי כתיבת קוד HTML יש כמה תוכנות שמסייעות ביצירת הקוד למיפוי התמונה. שתיים מהפופולריות שבהן הן [illegible] Coffee Map:

http://tucows.cableinet.net/files/CoffeeMap22.zip

ftp://ftp.boutell.com/pub/boutell/mapedit/map32dst.exe

בניית האתר בעזרת עורכי דפי html שונים, דוגמת Netscape Composer או Microsoft Front Page, אינה מחייבת תוכנת עזר מסוג זה, שכן תוכנות אלו כבר מצוידות באפשרות לערוך Image Map.

מה יכולים לדעת עלי האתרים שבהם אני מבקר?

אנדרי

הקפטן משיב: בעיקרון, פרטים בעלי ערך שיכול מנהל האתר לדעת הם מסלול ביקורך באתר, מאיזה אתר הגעת, מהו הדפדפן שבו אתה משתמש וכתובת הרשת שממנה התחברת. כשאתה מתחבר דרך ספק אינטרנט, אתה מקבל IP אקראי בתחום הכתובות של אותו ספק, ואולם אם אתה מתחבר מהעבודה או מחיבור קבוע אחר, אתה עלול להיות מזוהה באמצעות IP קבוע. כך אפשר לאסוף נתונים על הרגלי הגלישה של אותה כתובת. פנייה של גורם ממשלתי לספק שלך תוביל לאיתור המשתמש גם במקרה של IP אקראי.

קפטן היי, יש לי מסך Samtron (SVGA) שקניתי לפני חמש שנים, אז התחלתי לעבוד בחלונות. המסך צר, ואני לא יכול להרחיב אותו. האם יש דרך אחרת לטפל בבעיה, או שאני צריך לקנות חדש?

אדוארדו

הקפטן משיב: לעתים קרובות אפשר לפתור את הבעיה על ידי כפתורי הכוונון שעל הצג. גורם נפוץ נוסף שעלול להשפיע הוא קצב ערכון המסך (Refresh Rate), והתוכנה המצורפת לכרטיס המסך שברשותך אמורה לאפשר לך לשנות את הפרמטר הזה. כדאי מאוד להתייעץ עם טכנאי, מאחר שאם קובעים קצב ערכון לא־מתאים, המסך עלול להינזק. בכל מקרה, אין סיבה שלא תנצל את כל שטח השוליים השחורים שבמסך שלך בעזרת הצג שברשותך. אם גם זה אינו מספק אותך, תיאלץ לרכוש מסך גדול יותר.

קפטן שלום, אני מחפשת את תקנון האתיקה של העיתונות ברשת, ואיני מוצאת אותו.
הייתכן כי אינו קיים ברשת??

לילך

הקפטן משיב: הקפטן הוא אך בעל ניסיון קל בעיתונות, כידוע, וגם לו עדיין לא ברור לחלוטין מה זה אתיקה של עיתונאים. ברשת, לעומת זאת, יש כמה גורמים שהנושא ברור להם:

http://www.rtnda.org/rtnda/ethics.html

http://www.missouri.edu/~jourvs/rtcodes.html#1966

http://missouri.edu/~jourcw/ethspch.html

http://www.yahoo.com/News_and_Media/Media_Ethics/

http://journalism.sfsu.edu/www/ethics.html

והקפטן מקווה שלנוכח הדרישות הגבוהות, ירשו לו להוציא גם את הגיליון הבא.

קפטן יקר, זה זמן רב שאני מחפש אתר טוב שבו אוכל ללמוד הולנדית. האתרים שמצאתי הם די דלים, ובנויים כמו שיחון עם משפטים מוכנים מראש. אני מעוניין ללמוד את חוקי הדקדוק ובניית משפטים, וגם להעשיר את אוצר המלים שלי. מכיוון שראיתי שאתה כזה אשף במציאת אתרים, תהיתי אם תוכל למצוא לי אתר כזה, או אולי יותר מאחד...

תודה רבה! ההולנדי המעופף

הקפטן משיב: מכיוון שאתה מנוי קבוע באתר המלמד הולנדית, אין טעם שאמליץ לך עליו, אך לחובבי הולנדית אחרים שווה בהחלט להיכנס לאתר:

http://www.learndutch.org/Connection/Connection.html

אתר קטן המכיל חמישה שיעורים ראשונים בהולנדית, מחכים, מהנה ועם טעם של עוד, הוא:

http://blue.demon.nl/dutch/main.htm

טיפ השבוע:

אפשר להחביא את תפריט המשימות (ואת הכפתור "התחל") על ידי הקשה על הכפתור הימני מעל לתפריט, במקום שבו אין כפתור משימה, והקשה על Properties. בחירה ב־Auto Hide ו־OK תגרום להסתרת התפריט ולהופעתו רק על ידי גרירת העכבר לתחתית המסך. הסנטימטר הנוסף הזה יעשה נפלאות לניצולת המסך שלכם.

במקום לשבור את השיניים

ובמקום לתרגם - רשימת מאגרי מידע בעברית

לסטודנטים אמריקאים, למשל, החיים קלים. קליק אחד, והם מעיינים בארכיון הקונגרס, לחיצה נוספת מביאה אותם אל פתח הארכיון הענק של סוכנות החלל נאס"א. לעומת אין־סוף המידע שמציע האינטרנט באנגלית, תלמידים דוברי עברית יתקשו למצוא מאמרים רבים מדי בלחיצת עכבר. להלן מדריך הארכיונים, הספריות ומאגרי המידע הזמינים בעברית, שרובם גם מציעים מבחר מאמרים על ישראל ותחומים הרלוונטיים לאזורנו.

סנונית: הספרייה של סנונית מרכזת מבחר מקורות מידע בתחומים שונים מישראל ומהעולם. אחד האתרים המשובחים העוסקים בישראל פונה לקהל התלמידים והמורים כאחד, ויש בו מידע על ספרות קודש, על השואה, מתכונים, שירה, טבע, איכות הסביבה ועוד.

http://www1.snunit.k12.il/vlib.html

ארכיון נושאים: לתלמידי תיכון וסטודנטים. מחולק ל־17 תחומים על פי תוכנית הלימודים של מערכת החינוך: ציונות, שואה, אישים, רצח רבין, מקורות מים, המזרח התיכון, דמוקרטיה, מפלגות ועוד. המחיר: 30 שקל בחודש למשתמש פרטי.

http://www2.iol.co.il/nosim

מט"ח: המרכז לטכנולוגיה חינוכית פתח את שעריו בפני כל. באתר מקוטלגים מאמרים רבים בתחומים מגוונים, כגון אסטרונומיה, מטאורולוגיה, היסטוריה של ארץ ישראל ועוד, והכל בחינם.

http://www.cet.ac.il

עמ"ל נט: מאגר מידע שהוקם והופק בשיתוף סנונית, הכולל מאמרים הקשורים בלימודי ארץ ישראל, ספרות, אקולוגיה, פיסיקה, אנגלית ואף לימוד HTML.

http://www.amalnet.k12.il

כנסת ישראל: האתר הרשמי של הכנסת מציע, מלבד מידע על חברי הכנסת ועל המפלגות, גם מידע רב על השאלתות, הצעות לסדר היום וחוקים שחוקקו בשנים האחרונות.

http://www.knesset.gov.il

המאגר המשפטי נבו: אתר המתעדכן יום־יום בפסקי דין ובתקצירים מדיונים בבתי המשפט. האתר, המכיל את כל פסקי הדין משלוש השנים האחרונות, מיועד בעיקר לעורכי דין ולסטודנטים למשפטים, והוא היחיד מסוגו בישראל. יש בו גם מנוע חיפוש משוכלל, המאפשר חיתוכים שונים ושאלתות מורכבות. המחיר: 1,521 שקל בשנה או 643.5 שקל למנוי שרכש את המאגר המודפס של פסקי הדין בישראל מהוצאת נבו.

http://www.nevo.co.il

ארכיון "הארץ": השאלתות לארכיון כרוכות בתשלום, ויש לקנות חבילת "אסימונים" לביצוע החיפוש. כל אסימון שווה ערך לשאלתה, ומחירו 3.5־16.5 שקלים.

http://www2.iol.co.il/arch

(: דו־ירחון לענייני כלכלה, המופק ונכתב בידי אנשי בנק דיסקונט. סקירות של הפעילות הכלכלית, התקציב, מאזן התשלומים ועוד. הארכיון באתר מאפשר מעקב אחר השינויים במגמות הכלכליות בישראל.

http://www.bank.co.il/trends/indexHeb.html

"במחנה": ( ) זה המקוונת של המגזין הצבאי "במחנה", היוצא לאור מדי שבועיים, כוללת את הכתבות ואת מדור החדשות המופיעים בגיליון האחרון. החיפוש בארכיון האתר אינו משוכלל ומוגבל לחיפוש במחרוזות מלים. מומלץ למחפשי מידע הקשור בצה"ל.

http://aka.idf.il/bamachane

הלב: מאגר עבודות לבתי ספר התיכון. כולל מספר לא רב של עבודות בתחומים שונים, כגון אמנות, היסטוריה, גיאוגרפיה, ביולוגיה, ספרות ותנ"ך.

http://www.spl.co.il/~davidi

מאגר המידע של אוניברסיטת ת"א לענייני ציונות: מאות מאמרים בעברית ובאנגלית, הקשורים בציונות ובישוב העברי בארץ ישראל ב־'45-'46.

http://spinoza.tau.ac.il

מידע רפואי: שירות חינם המספק מידע רפואי כללי. האתר בנוי כראוי, ומכיל רשימה של מאמרים רלוונטיים שהתפרשו בכל רחבי הרשת:

http://www.infotracks.co.il

האגודה למלחמה בטרור: חדשות פנים וחוץ בכל הקשור בפעילויות טרור, הקונפליקט הערבי־ישראלי, מאמרים ופורומים הם רק כמה מהשירותים שמעניק האתר (ישראלי, אבל באנגלית)

http://www.ict.org.il

בית לוחמי הגטאות: מסמכים ותמונות בנושא השואה. מידע תמציתי בלבד.

http://www.gfh.org.il

עדי דב

איך אומרים אינטרנט בצרפתית? ובפורטוגזית? ובסינית?

האינטרנט כבר לא כל־אמריקאי. עד סוף השנה, מבטיחים אנליסטים, רוב המשתמשים יעדיפו לגלוש בשפה שלהם, ולא באנגלית. איך זה ישפיע על האינטרנט?

מישל מאריוט, ניו יורק טיימס

בשביל בקי חוארס, נערה שסיימה את לימודי התיכון, האינטרנט הוא כרם אלקטרוני מעורר תיאבון, עמוס בידע נחוץ, דוגמת רכילות על הכוכבים האהובים עליה, תיאורים מדויקים של קורסים שמציע הקולג' שבו היא מתעתדת ללמוד בסתיו ופרטים שונים על גיל ההתבגרות המתוק והמר, העובר בהמוני מסרים של דואר אלקטרוני ובחדרי צ'אט.

כמיליונים אחרים שהחלו להשתמש ברשת בשנות ה־90, חוארס, בת 18, אומרת כי היא אינה יכולה לדמיין את חייה בלי המנה היומית שלה של ישיבה ליד המחשב המשפחתי וגלישה באינטרנט. אבל בשנה שעברה היא נוכחה לדעת, שאופקיה באינטרנט התרחבו משום שאלפי אתרים דוברים כעת בשפתה, ספרדית.

חוארס, ילידת פורטו ריקו, דוברת רהוטה של אנגלית וצרפתית, אבל שפת האם שלה היא ספרדית. "אני חושבת שזה נחמד שאנשים רבים בדרום אמריקה, ובייחוד אלה הדוברים ספרדית בלבד, יכולים להרגיש נוח להיכנס לאתר הכתוב בשפה שלנו", אומרת חוארס (באנגלית מצוינת, אגב), "כעת יש להם אפשרות לעשות באינטרנט מה שהם רוצים לעשות ולהרגיש יותר נינוחים, אני מאוד אוהבת את זה".

הפער נסגר במהירות

אבל לא השפה הספרדית בלבד מופיעה לעתים קרובות יותר באינטרנט. נציגים של כמה מחברות האינטרנט הגדולות בעולם אומרים, כי יש גם עלייה ניכרת בשימוש בפורטוגזית, בגרמנית, ביפאנית, בסינית ובסקנדינווית.

107 מיליון משתמשים כיום באינטרנט. הקבוצה החדשה של משתמשים ששפת האם שלהם אינה אנגלית היא הקבוצה ההולכת וגדלה במהירות הרבה ביותר. על פי קבוצת מחקר, אי־מרקטר, מספר משתמשי האינטרנט מחוץ לארה"ב יהיה עד סוף השנה גבוה מזה שבארה"ב.

שוקי האינטרנט בעלי קצב הצמיחה המהיר ביותר נמצאים בסין ובהודו, שאוכלוסייתן הכוללת מייצגת שליש משישה מיליארד בני אדם כיום בעולם. הצפי הוא שמספר הסינים וההודים באינטרנט יוכפל פי 51, ל־5.5 מיליון משתמשים, עד סוף שנת 2000. אף שרבים מההודים הם דוברי אנגלית, שיעור גבוה מהם מעדיפים באון ליין את שפת אמם.

מומחים אומרים, כי לעלייה במספר המשתמשים המעדיפים להשתמש בשפות שאינן אנגלית ברשת עשויות להיות השפעות עמוקות על השימוש באינטרנט ופיתוחו. אם במאה הבאה יהפוך האינטרנט לכלי תקשורת המונים גלובלי יותר, יצטרכו לחשוב מחדש על הדרך שבה מוצגים בה מסחר, חדשות, מחקרים ובידור.

למעשה, תפוצתן של שפות אחרות הביאה חברות מנועי חיפוש גדולות כגון יאהו! ו־Excite להציע את שירותיהן בשפות רבות. רק החודש, חברת נטסקייפ תקשורת הודיעה על שותפות עם ספק האינטרנט המוביל בדרום אמריקה, רשת סטאר תקשורת, שמטרתה לספק מדריך אינטרנט חינם בספרדית ובפורטוגזית.

מומחים רבים צופים, כי האינטרנט עשוי להידמות בקרוב לטלוויזיה, שבה מעוניינים הצופים לראות תוכניות, אפילו אמריקאיות, כגון "סיינפלד" או "מסע בין כוכבים", מדובבות לשפות שלהם.

"אנגלית היא השפה השלטת באינטרנט, אבל זה רק עניין של זמן עד שדוברי שפות שאינן אנגלית יצמצמו את הפער", אומרת ל' ג'זמיין קים, מנהלת השיווק הבינלאומי של יאהו!. "אני רואה באיזו מהירות זה קורה".

קים הסבירה, כי הדלק לחלק מהדילוג הזה – קפיצה מעל לטכנולוגיה של האינטרנט ולמנהגים של אומות אינטרנט מפותחות יותר – היה השינוי של האינטרנט בשאר חלקי העולם לכלי תקשורת המוני יותר, במקום שיהיה בעיקר כלי של חברים המשתייכים לאליטה מחונכת היטב, שרמת הכנסתה גבוהה, כמו הגל הראשון של מאמצי האינטרנט בארה"ב. זה מצביע על האפשרות שמשתמש האינטרנט הממוצע בחו"ל יהיה פחות ופחות כמו בקי חוארס, מתבגרת הדוברת יותר משפה אחת, מן המעמד הגבוה־בינוני, וסביר להניח כי אלה יהיו משתמשים בעלי רמת הכנסה ממוצעת הדוברים בעיקר, או אך ורק, את שפת אמם.

המשמעות של תחום רחב יותר של שפות באינטרנט, אמרה קים, עשויה להיות תחום רחב יותר של רעיונות בסייברספייס ומגוון סחורות ומוצרים גדול יותר שיוצע למכירה באינטרנט – או במלים אחרות: התגשמות ההבטחה הישנה של הכפר הגלובלי.

ואולם כיוון שמשתנה הפרופיל של משתמש האינטרנט הממוצע, מה שהמשתמשים החדשים נוטים לרצות ולעשות באינטרנט נותר עקבי ודומה להעדפות המשתמשים בארה"ב. ג'ק ס' צ'ן, שותף מייסד ונשיא סטאר תקשורת, ספק אינטרנט אמריקאי־לטיני, אמר כי אמנם יש שינויים אזוריים ברחבי דרום אמריקה, אבל E-mail וחדרי צ'אט הם מבוקשים מאוד. סייברסקס הוא תחום פופולרי בחדרי צ'אט דרום אמריקאיים, ממש כפי שסייברסקס מושך קהל בחדרי צ'אט אמריקאיים.

המונדיאל כמשל

חדשות מקומיות ומזג האוויר אף הם פופולריים מאוד במדינות המקושרות לאינטרנט, אומר מרק ואנהרן, מייסד Excite ומנהל המוצר האחראי לגרסה הסינית, ומשתמשים בהחלט מעדיפים סוגי מידע אלו בשפתם שלהם. אף שהמספר העולמי של דוברי אנגלית כשפת אם נמוך רק ממספר דוברי הסינית, הוא אמר כי בסין לדוגמה, "אין כמעט איש שמדבר אנגלית, ואיש גם אינו מעוניין לדבר אנגלית. לגביו, האינטרנט יהיה בעיקר בסינית עם מעט אנגלית".

תוצאה אפשרית אחת של התנודה בשפות עשויה להיות סדק בהגמוניה האמריקאית על תרבות האינטרנט. עתה, יותר ממחצית משתמשי האינטרנט – 62 מיליון בני אדם – חיים בארה"ב, ואולם קצב ההתחברות לרשת הואט שם. כמה משתמשי אינטרנט מתלוננים שבעוד שהאינטרנט מוצף במידע, כמעט כולו זורם בכיוון אחד: מארה"ב לשאר העולם, ההולך ונהיה מקושר יותר.

באמצע יוני, כשמשחקי הגמר של האן־בי־אי הסתיימו והחלו להתחמם משחקי הכדורגל של גביע העולם בצרפת, אתרי אינטרנט שבהם כיכבו שחקני כדורגל היו מבוקשים הרבה יותר בקרב משתמשים באינטרנט שאינם דוברי אנגלית.

"אני מקווה שככל שהאינטרנט יהפוך לתעשייה חדשה וכלי תקשורת חדש, אנשים יבינו שהעולם כולו אינו מדבר בשפתנו", אמר סטיב הורן, חוקר אינטרנט בכיר בחברת ההשקעות Nationsbank Montgomery שבסן פרנסיסקו.

לא רוצים להיות אמריקה

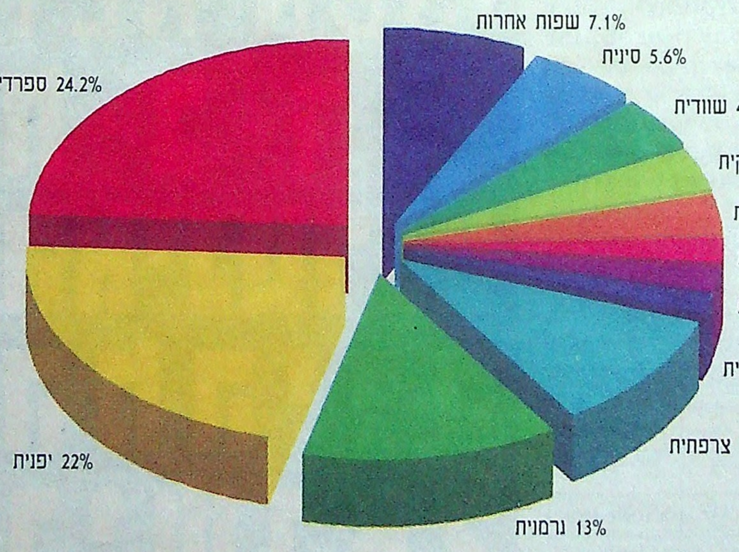
ואולם רבים עדיין מאמינים, שאנגלית תמשיך להיות השפה התקנית של הסייברספייס עוד זמן רב, כשם שאנגלית היא השפה הבינלאומית של התעופה. אחד מהם הוא מישל אקרסלי, מבעלי דיגיטל ריזיין, בית תוכנה שבסיסו בניו יורק. אקרסלי, בריטי שנולד במלזיה ודובר שפות רבות, אומר כי לאנגלית למעשה מעמד של ברירת המחדל בעולם העסקים. "בעולם של שפות רבות, אנגלית היא שפת המסחר השכיחה". לכן, מאמין אקרסלי, תעמיק השפה את אחיזתה בעולם ותחזק את העוצמה התרבותית בעלת ההשפעה הגדולה של הקולנוע, הטלוויזיה, המוסיקה וסגנון החיים האמריקאי.

ברט רנוויק, מנהל פרויקט אתר האינטרנט במחלקת השיווק של חברת Great Brands באירופה, הכולל אתרי אינטרנט למותגים צרפתיים רבים, אמר שאפילו הצרפתים, הידועים בתובענותם בכל הקשור בהגנה על שפתם מפני חדירת מלים וביטויים זרים, נאלצו להיכנע לניב האמריקאי בענייני אינטרנט. "האם ידעת שלצרפתים אין מלה לאינטרנט?", שאל רנוויק. "אין להם".

לעומתם, אספואלס, יו"ר סטאר תקשורת (http://www.starmedia.com) ומנכ"לה, אומר: "יש ציפייה, שבסופו של דבר כולם ייעשו אמריקאים. אני חושב שלא". אספואלס, הדובר ספרדית ואנגלית רהוטות ומתגורר בארה"ב, אמר שהוא מזהה את פופולריותה של האנגלית, והוא מאמין, שאין זה סביר כי בעתיד יפחת מספרם של הדוברים אנגלית כשפה שנייה. "ואולם בכך אין כדי לבטל את העובדה ששפת אמך היא שפת אמך", אמר, "במיוחד באינטרנט".

ואיפה העברית?

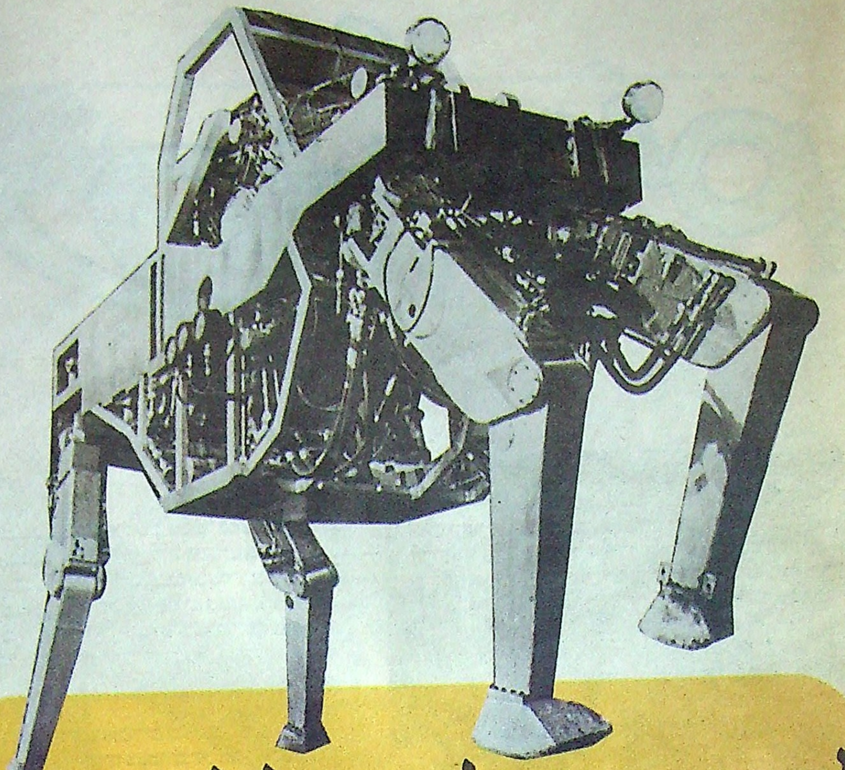
התפלגות משתמשי האינטרנט לפי שפות אם שאינן אנגלית

הקבוצה החדשה של משתמשים ששפת האם שלהם אינה אנגלית, היא הקבוצה הגדלה בקצב המהיר ביותר באינטרנט. מקרב 107 מיליון משתמשים, כ־55.7 מיליון דוברים שפות אחרות דוגמת ספרדית, יפאנית, גרמנית וצרפתית, וגם אלה מהם השולטים אף באנגלית, מעדיפים לגלוש באינטרנט בשפת אמם. עם זאת, 80% מאתרי האינטרנט עדיין כתובים באנגלית.

62 מיליון ממשתמשי האינטרנט כיום הם מארה"ב. מחקר שערכה חברת אי־מרקטר מצביע על מגמת עלייה במספרם של המשתמשים במדינות אחרות, מגמה שתביא לכך שמספר המשתמשים מחוץ לארה"ב יהיה גבוה עד סוף השנה מזה שבארה"ב. בעוגה הקטנה: אנגלית היא שפת האם של פחות ממחצית הגולשים באינטרנט

לא וירטואלי בכלל

רובוטים אמיתיים לחלוטין, המופעלים דרך האינטרנט, יעשו עבורכם שלל פעילויות מיותרות: טיפול בגינה, פתיחת דלתות, ליטוף חתולים וציור על בדי ענק

דפנה לוי־ינוביץ

אפשר לעזוב רגע את הדיבורים על הסייברספייס? האינטרנט פולש אל תוך המציאות, ונעשה חלק מהעולם הממשי, הגשמי והיום־יומי. דרך הרשת אפשר לשלוט על מכונות ועל רובוטים, להפעיל אותם ולגרום להם לשנות דברים במציאות. גולשים מישראל יכולים להזמין קוקה קולה ממכונה בסינגפור, גולשים מהונדורס יכולים לשתול אפונה בדרום קליפורניה, וגם להשקות את השתילים. רוב הפרויקטים נולדו, כצפוי, במעבדות למחקר רובוטים, ואחרים הם פרי מוחם הקודח של אנשים שרצו לגדל גולם משלהם.

בכוח הזרוע

הרובוטים של ג'יימס טרבליאן אינם פנויים תמיד למשחק. כשהם תפוסים בידי גולשים אחרים, אפשר לצפות במתרחש באתר בעזרת ארבע מצלמות, או לשוחח עם אנשי המעבדה ולשכנע אותם לפנות את הרובוט. אפשר להניע את הרובוט על משטח השולחן, להרים קוביות באמצעות זרועו הממוכנת ולנסות לבנות מהן מגדל.

http://telerobot.mech.uwa.edu.au

המערכת הרובוטית Khepera, הנמצאת במעבדה בלוזן, מאפשרת שליטה מרחוק לאחר הדרכה קצרה:

http://KhepOnTheWeb.epfl.ch

שאלת ההבדל בין אשליה למציאות מעסיקה את המעבדה הטלרובוטית: שני שטרות של 100 דולר מוצגים שם, והמבקרים מוזמנים לבחון אותם מקרוב, לערוך ניסויים בעזרת ציוד המופעל בשלט רחוק, לזיהוי השטר האמיתי. אחרי מסירת פרטים אישיים מוענקת למבקר גישה לאתר למשך עשרה ימים, והוא מתחייב לנהל יומן ניסוי:

http://www.counterfeit.org

איי־בוט – עוד זרוע רובוטית מתניידת – מקולקל זמנית, אבל בקרוב מאוד יחזור לעמוד לרשות המבקרים, בתוספת שתי מכונות. בינתיים אפשר לצפות בסרטונים המתעדים את פעילותו בעבר:

http://www.dma.nl/eyebot/index.html

אמא אדמה

השילוב בין רובוטים לארכיאולוגיה מודגם באתר אינטראקטיווי המשגר רובוטים לחפירות ארכיאולוגיות בדיוניות־ שם עליהם לדלות חפצים שנקברו בערימות חול במכלים מיוחדים במעבדת הרובוטים. כל החפצים הועתקו מטקסטים של המאה ה־19, וקהל המשתתפים אמור לשתף פעולה כדי לנסות ולזהות מאיזה טקסט נלקחו, ומה המשמעות הנסתרת שיש לן כיום בהתייחס לאינטרנט וליכולת לשנות את המציאות מ[illegible] באמצעות הרשת. אחרי יותר משני מיליון וחצי ביקורים הסתיים הפרויקט בהצלחה, ואפשר לקרוא את התיעוד המקיף בלוויית דוגמאות באתר.

http://www.usc.edu/dept/raiders

אותה מעבדה מתפעלת כיום את הטלגארדן, המזמין את הצופים להשתתפות פעילה בעיבוד גינה אמיתית: תיחוח האדמה, שתילת צמחים, ניכוש עשבים ועוד שפע פעולות גינון, באמצעות ממשק המעניק שליטה על הרובוטים המתהלכים בגן. 9,000 המבקרים הראשונים בגן כבר השקו, גזמו ועקרו עשבים, ואפילו עקבו מרחוק אחרי התפתחות השתילים שלהם.

http://telegarden.aec.at

שמים עין

הטלסקופ הרובוטי של אוניברסיטת ברדפורד באנגליה נמצא אי־שם על גבעות יורקשייר. אפשר לסובב אותו כדי לשנות את זווית הצפייה, אף שיש לו מנגנון המחליט בעצמו אם תנאי מזג האוויר מאפשרים תצפיות, ואנשי האתר מזהירים, כי בשעות העבודה יש עומס גדול.

http://www.telescope.org/rti/index.html

המצפה הטלרובוטי של אוניברסיטת פן נולד כניסוי באחד מהחדרים במעונות הסטודנטים, ועם התרחבות האמצעים הכלכליים והאמצעים הטכנולוגיים הוא עבר לגג בניין המעונות המתנשא לשמונה קומות.

http://jek113.rh.psu.edu

לוח פיקוד צבעוני מאפשר למבקרים לשלוט על מערך מורכב של מצלמות ולהניע אותן קדימה, אחורה ולצדדים. משחק חביב, אלא אם כן מישהו אחר מחכה בתור, ואז המערכת מגבילה את השימוש לשתי דקות בלבד.

http://www.tableau.com/nph-robot.cgi

בשבחי האמונה

"נפנפו שלום לחתולים" הוא ממשק טלרובוטי המשתמש לאו דווקא בטכנולוגיה מתוחכמת אלא באמונה עיוורת עמוקה שצריכה להיות למבקרי האתר, שכן איש אינו יכול לראות את תוצאות ההפעלה מרחוק של הזרוע הרובוטית שכביכול נמצאת שם, וכביכול מנפנפת לקבוצה של חתולים הנמצאים כביכול בחדר. בעל האתר, אחד פול, מדווח איך מגיבים החתולים בחדר (יש שם ארבעה, נשבע פול, וקוראים להם קלי, מוטנט, מאסטר וקתרינה) לנפנוף. יש באתר גם "מצלמת כדור שלג", המאפשרת לעקוב אחרי עוד אירוע בדיוני המתרחש באותו מקום. הגולשים זורקים לחתולים כדור שלג בדיוני ומקבלים בחזרה תמונות שעליהן מופיע כדור לבן, שהוא כביכול הכדור שזרקו. ביזארי משהו.

http://hogwild.hamjudo.com/cgi-bin/wave

לך תביא לשתות

מכונת המשקאות הקלים היא אולי המתקן החשוב ביותר בכל מעבדת מחשבים אוניברסיטאית. אין־ספור אתרים ברשת מיוחדים למעקב שוטף אחרי המלאי במכונות אלה, כדי שאיש מהסטודנטים או החוקרים לא ייאלץ לטרוח ולקום מכיסאו, אם המשקה החביב עליו אזל חלילה. לכמה מהמכונות יש ממשק מרומה באינטרנט, המאפשר להזמין משקה ולחייב את חשבון המרצה או הסטודנט המתאים. עולה כסף ומחייב חשבון מתאים במשרדי הפקולטה, אבל שווה צפייה.

http://www.csh.rit.edu/proj/drink.html

עוד מכונת משקאות קלים הפתוחה לשימוש צוות המעבדה, אבל גם לכל מי שמבקש יפה: אורחים יכולים לקבל סיסמת גישה בדואר אלקטרוני ולבחור קוקה קולה, דיאט קולה, לימונדה תוססת, קולה־דובדבנים ומשקאות אחרים.

http://www.cs.wisc.edu/cgi-bin/finger/m?coke

צבעי הרשת

הממשק "פומה־פיינט" מאפשר לצייר, לשרבט, לרשום מסרים או סתם לקשקש על קנבס גדול ממדים, ולחלוק את היצירה עם שאר המבקרים באתר. ארבע מברשות ציור נטבלות כאן בצבעים שונים, וזרועות הרובוט ניתנות לשליטה עדינה. האפשרות לשנות את זוויות המצלמה שעוקבת אחרי הציור מקלה על השליטה בתוצאה הסופית. הרובוט המצייר פתוח 24 שעות ביממה, ואת היצירה המוגמרת מבטיחים מתחזקיו לשלוח לכל אומן [illegible] דואר רגיל. לא מומלץ אם המעבד איטי מ־120 מגהרץ.

http://yugo.mme.wilkes.edu/~villanov

מערך [illegible] של מנורות ופרוז'קטורים מרכיב את המיצג האינטראקט[illegible] היפאני הזה, שבו אפשר לכבות ולהדליק קבוצות נבחרות של מנורות.

http://light.softopia.pref.gifu.jp

אוזניים לקוטב

לוח הבקרה של מכשיר רדיו הפתוח לשימוש הציבור מאפשר למבקרים להחליט לאיזו תחנה הם, ושאר מבקרי האתר, יאזינו. מבחר התחנות כולל מיני רדיו מקומי אמריקאי, שידורים של משטרת התנועה ותחנות המועברות באמצעות לוויינים.

http://speed.nimh.nih.gov/listener/listener.html

110 אלף מבקרים מ־85 מדינות כבר שיחקו בכפתורי ההפעלה מרחוק של מקלט הרדיו הזה.

http://www.chilton.com/scripts/radio/R8-receiver

בין הרים ובין סלעים

דרך האתר של חובבי הרכבות מגרמניה אפשר לשלוט על דגם ממוזער של רכבת ולהתחרות במבקרים אחרים המפעילים דגם כזה בו־זמנית. האתר דובר גרמנית ואנגלית, ומגלה לך מי הם מתחריך ואיך מומלץ להביס אותם.

http://rr-vs.informatik.uni-ulm.de/rr

לכאורה, מצלמת רשת פשוטה. בפועל, מבט־על אל מאפיית לחם, שמאפשרת להשתתף במשאל ולהכריע בזמן אמת איזה לחם יאפו במאפייה.

http://wbs.net/bil/breadcam.html

מוזיאון אמנות יפאני אינטראקטיווי, שבו מוצבות כמה מצלמות נעות על מסלול, סביב פסל העלמה השותה, והמבקרים מחליטים מאיזו זווית להביט ואיך להאיר את הפסל.

http://digimuse.usc.edu/museum.html

גם על דלתות ההזזה של אוניברסיטת דרום אוסטרליה אפשר לשלוט מהקצה השני של העולם.

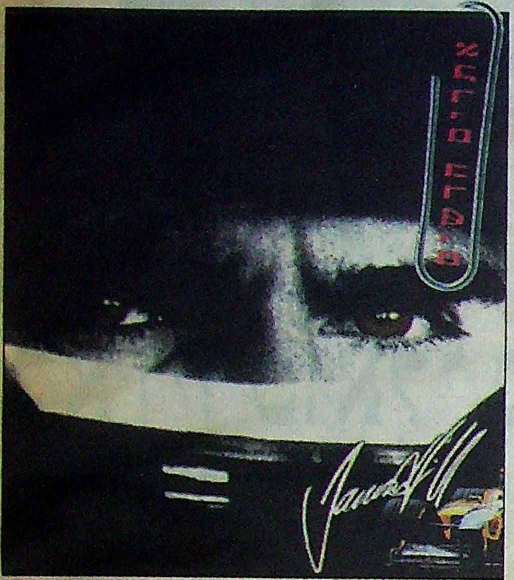
http://www.ucc.gu.uwa.edu.au/services/door.html

מכונת הדיבור האוטומטית מאפשרת למבקרים לדבר אל רוב הנסן, באמצעות הקלדת מלים על הלוח ותרגומן האוטומטי לצלילים הנצעקים אל מרחבי חדרו בסן פרנסיסקו.

http://www.hansen1.com/~talk

לידיעת הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

לדיימון היל, לשעבר אלוף העולם במירוצי פורמולה 1, ובימים אלה אי־שם במרכז טבלת הנהגים, יש מהשבוע אתר רשמי, עתיר תצלומים, חומר טכני ומזכרות למעריצים.

http://www.damonhill.co.uk

ונציה הווירטואלית, אתר חדש בחסות חברת אינטל, לוקח את מבקריו לסיור בגונדולה מרומה בתעלותיה של העיר היושבת על המים. מצריך תוספת של ויסקייפ:

http://www.intel.com/cpc/explore/venice

הדחף הבלתי נשלט להדביק את השכנים בכל הקשור לרמת החיים וההצלחה הכלכלית הוא מחלה נפוצה, והאתר של רשות הטלוויזיה הציבורית האמריקאית מייחד לה כמה עמודים צבעוניים ומעניינים.

http://www.pbs.org/affluenza/escape

פרופסי, פסטיבל מוסיקה שיתקיים בישראל בשבוע האחרון של אוגוסט, משתמש באתר איטי אך עמוס מידע כללי ועדכון בכל הקשור למחירים ולזמינות של כרטיסים.

http://www.bassprophecy.com

אחרי נסיעה ארוכה, גם האתר של אגד הגיע לאינטרנט, ויש בו תמונות אמנותיות של אוטובוסים, אבל גם דברים שימושיים, כגון לוחות זמנים, מחירי כרטיסים, מספרי קווים, ההיסטוריה של אגד, ולמי שאינו נרדם בנסיעות ארוכות גם חידות ושעשועונים.

http://www.egged.co.il/egged.htm

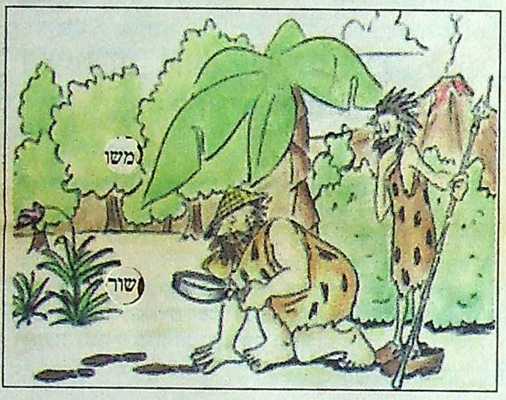
המעמיק

באתר הביוגרפיות של האנתרופולוגים אפשר למצוא את סיפוריהם האישיים והמקצועיים של עשרות חוקרים בכל תחום ותת־תחום. החומר מסווג על פי אלף־בית, נוח מאוד לעיון ולחיפוש, ומלווה תצלומים והערות מחכימות. הקישורים באתר מובילים למוסדות מחקר מרכזיים ולמוזיאונים, ומפתים לגלישה ממושכת. העיצוב מרהיב, ויש אפילו מקום להערות ולשאלות של מבקרים.

http://www.anthro.mankato.msus.edu/bio

מאמרים, ידיעות חדשותיות ואזכורים של תגליות אנתרופולוגיות ומחקרים מעניינים באתרים של הסי־אן־אן, "הניו יורק טיימס", "הוושינגטון פוסט" ואחרים:

http://www.tamu.edu/anthropology/news.html

העומד על המשמר

הכבוד העצמי של האנתרופולוגיה עומד במרכזו של אתר זה, המקיים מעקב אחרי פרסומים שאינם מקצועיים דיים, מטעים את הציבור או סתם שרלטניים. מאחר שברשת ניתן לפרסם הכל, יש (כמה לא־מפתיע) גם פסאודו מדענים, המפרסמים עובדות ופרשנויות בלתי מבוססות, ואלה זוכים כאן לביקורת קשה ולנזיפה פומבית. זה המקום לעיין לפני הכנת עבודה או מחקר המסתמך על חומר שלא הגיע ממקור בדוק וידוע.

http://www.lawrence.edu/dept/anthropology/classics.html

רשימת כתובות הדואר האלקטרוני של חוקרים בתחומי אנתרופולוגיה שונים, ומנוע חיפוש המאפשר חיפוש לפי תחומי התמחות, מוסדות מחקר או שמות פרטיים:

http://wings.buffalo.edu/academic/department/anthropology/WEDA

הפרקטי

חוקרים, סטודנטים וכל מי שיש לו נגיעה לאנתרופולוגיה, ימצא עניין רב באתר האנתרופולוגיה השימושית. מלבד שפע המידע, זו נקודת מוצא משובחת להתחיל בה מסע, שראשיתו מעקב אחרי קופי אדם וסופו התחקות אחר מנהגים של בני המאה ה־20. באתר הסברים והבהרות בנוגע למהותה של האנתרופולוגיה השימושית, ובכלל זה סרטוני וידיאו ודוגמאות מעשיות למחקרים ולישומים שונים. מעניין גם לקרוא את אוסף המאמרים של אוניברסיטת קנטקי האמריקאית, הכולל מאמרים של חוקרים שלא מצאו מסגרות מקובלות לפרסום דבריהם.

http://www.acs.oakland.edu/~dow/anthap.html

משרד הקישור של האנתרופולוגים נמצא בימים אלה בבנייה, אבל מבטיח להיות יעיל יותר ואיטי פחות ממש בעתיד הקרוב. פה אפשר להתכתב עם חוקרים המתעניינים בתחומים דומים.

http://www.buckley.pvt.k12.ca.us/AnthroLink

אתר השבוע

הומור שחרחר אך משיב נפש בימי קיץ מעיקים במיוחד נמצא ב־Undead Theatre. יוצרי האתר, שרון וייט ודיאן לסינגר, יצרו ואספו כאן סרטונים קצרים שהם פארודיות על סרטי אימה קלאסיים ישנים. כל סרטון כזה אורכו כשבע דקות, וכדי ליהנות ממנו יש להתקין ריל וידיאו או סטרימינג וידיאו, ולהישען לאחור בנחת. זומבים, שלדים, רוחות ומפלצות מעוררות חלחלה מסתובבים בחופשיות ברחבי האתר הזה, מלווים באפקטים קוליים וויזואליים מצחיקים מאוד. מצחיקה במיוחד הגרסה שלהם ל"ליל המתים החיים" של ג'ורג' רומרו, הכוללת עשרות מתים חיים, התרים אחרי מי שיפנק אותם בחיבה.

http://www.olywa.net/zombified/undead.html

מילון

ערוץ (Channel)
אתר אינטרנט נבחר השולח אוטומטית עדכונים של המידע שהוא מציג, לצפייה על צג המחשב.

אינטראנט
רשת המשמשת לתקשורת פנים בתוך הארגון, על ידי חיבור כמה מחשבים בתוך אותו ארגון. הדרך הנפוצה ביותר לחיבור מהסוג הזה היא Ethernet. הרשת כוללת לעתים גם חיבור חיצוני לאינטרנט.

שרת LAN (LAN server)
תוכנה או מחשב המספקים שירותים לרשת שלמה של תחנות עבודה המחוברות אליו.

מצעד

עשרת המשחקים הפופולריים ביותר להורדה מהרשת, בסוף יולי '98

לפי http://www.web21.com

- Quake 2
- Swat 2
- התקני DirectX
- Final Fantasy 7
- StarCraft
- South Park
- Age of Empires
- Castrol Honda SuperBike
- DirtBike
- Pacific Air War 1942

בהכנת המדור השתתפו עידו דב ודפנה לויינוביץ

מל גיבסון

אחרי עשר שניות השחקן האוסטרלי מל גיבסון מוזכר ברשת האינטרנט, לפי מנוע החיפוש "אלטה ויסטה", 18,517 פעמים. הוא נולד ב־3 בינואר 1956 בניו יורק ארה"ב, כבן השישי למשפחה המונה 11 ילדים. בגיל 12 עבר עם משפחתו לגור באוסטרליה מסיבות כלכליות, וגם כדי למנוע מאחיו הבוגרים להתגייס למלחמה בווייטנאם. גיבסון גדל והתחנך בבית ספר קתולי וחלם להיות עורך עיתון. החלום נגוז כשהחל ללמוד משחק באוניברסיטה, לאחר שאחותו רשמה אותו בלא ידיעתו. בתקופת לימודיו שיחק גיבסון בכמה סרטים דלי תקציב ולא־חשובים והצטרף לתיאטרון הלאומי של דרום אוסטרליה, שהירבה להציג ממחזותיו של שייקספיר.

אחרי דקה ב־79' צד גיבסון את עיניו של הבמאי ג'ורג' מילר ולוהק לתפקיד הראשי בסרט "מקס הלוחם בדרכים". האגדה מספרת, כי יום לפני מבחני הבד לתפקיד הסתבך גיבסון בקטטה, שהותירה כמה וכמה פצעים לא־אסתטיים בפרצופו. בזכות הפצעים הוא קיבל את התפקיד. הסרט זכה להצלחה בלתי מבוטלת והניב שנתיים לאחר מכן סרט המשך, שהביא את גיבסון לתודעה הגלובלית. גיבסון כיכב בעוד ועוד סרטים, וב-85' הכתיר אותו המגזין "פיפל" בתואר "הגבר הסקסי ביותר". אחרי ששיחק בסרטים מכל הז'אנרים, ובכולם הצליח מאוד, הוא הוכיח לעולם שהוא לא רק יפה אלא גם מוכשר.

אחרי חמש דקות ב־96' זכה גיבסון בשני פרסי אוסקר (הסרט הטוב ביותר והבמאי הטוב ביותר) על סרטו "לב אמיץ". שכרו לסרט הוא כיום 20 מליון דולר (לעומת 15 אלף דולר בראשית דרכו). ב־80' התחתן גיבסון עם בחירת לבו, סייעת רפואת שיניים במקצועה. הזוג חי באושר וחולק את זמנו בין אוסטרליה לארה"ב. גיבסון הוא אב לשישה ילדים.

אחרי רבע שעה באוקטובר 97' הגיע גיבסון למקום ה־12 ברשימת 100 שחקני הקולנוע הטובים בכל הזמנים של המגזין הבריטי "אמפייר". שנה קודם לכן הוא נבחר מטעם "פיפל" לאחד מחמישים הגברים היפים בעולם. גיבסון הוא מעריץ מושבע של להקת U2, והשיר החביב עליו ביותר הוא One. השבוע יצא לאקרנים בישראל סרטו החדש "נשק קטלני 4".

- http://www.tropicalshade.com/melgibson
- http://www.kcweb.com/superm/m_gibson.htm
- http://www.geocities.com/Hollywood/7505
- http://ourworld.compuserve.com/homepages/melward/gibson.htm
- http://www.lw4.com

יומן

שלישי 28.7

22.00 צ'אט עם חברי להקת היי פייב
http://www.pnaiplus.co.il

רביעי 29.7

06.00 צ'אט עם לני פרקר, כוכב הסרט "הקונפליקט האחרון על פי ג'ין רודנברי"
http://www.tvgen.com/chat/index.htm

15.00 שאלות ותשובות עם קרופט ופרי, צמד כותבי קומדיות של הבי־בי־סי הבריטי
http://www.beeb.com

21.30 צ'אט עם שלי רשף ירון (שם בדוי) מחברת "חדר פרטי: אלוזה"
http://www.iol.co.il/iolnew/chat.stm

חמישי 30.7

17.00 התערוכה האווירית אושקוש 98' בווירג'יניה, ארה"ב
http://www.cyberair.com/index.html

21.00 צ'אט עם טל מן
http://www.pnaiplus.co.il

22.00 צ'אט עם נמרוד רשף
http://www.pnaiplus.co.il

שישי 31.7

03.00 שידורים חוזרים של הופעות של אלקה, טוניק ופלסארס
http://www.rollingstone.com

03.30 שידור חי של משחק כדורסל בין היוטה ג'אז לבין היוסטון קומטס
http://www.wnba.com

שבת 1.8

00.20 שידור חי של משחק בייסבול מהירושימה, יפאן
http://www.rcc.net/live/index-e.html

03.30 הופעה חיה של ספיירו ג'ירה
http://www.rollingstone.com

ראשון 2.8

23.00 שידור חי של משחק כדורסל מליגת הנשים האמריקאית
http://www.wnba.com

שני 3.8

02.00 פסטיבל הבלוז השנתי השני ממרכז התרבות וודלנד היל בקליפורניה
http://www.netwaves.net/amphitheater2

18.00 סקירת אירועי הכלכלה של "הפיננשל טיימס"
http://www.ft-television.com/today/audio/ftbt.htm